

**Blatá Bulla/
Cýsaře Karla Czwrtého / Léta 1356
w Norimberce wyzdwižená.**

**Nynj wedle Latinského a Německého
Exempláře s plností přehlednutá
a zkorrygowaná :**

**A wytisštěná w Starem Měste Braž-
ském v Jonaty Bohutského z Hranic.**

Léta Páně : -

M. DC. XIX.

**Boznamenaníj Artýkulůw / w Zlaté
Bulle / Cýsaře Karla Čtvertého / obsa-
žených.**

- I. D Blentu Kurfirštůw / kterak a od toho státi se má.
- II. D wolení Římského Krále.
- III. D Sedání Arcybiskupa o / Mohutského / Řo-
linského a Trierského.
- IV. D Kurfirštich obecně.
- V. D Práwích a spráwednostech Salckraběte
a Knížete Sasského.
- VI. D porownání Kurfirštůw s jinými obecnými
mi Knížaty.
- VII. D Nápadu Kurfirštswj.
- VIII. D swobodě Krále Českého / a Dbywatelůw
téhož Králowstwj.
- IX. D Zlatě / Strjbre a o jiných Kowjch.
- X. D Minen.
- XI. D Swobodách Kurfirštůw.

- XII. O Shromáždění Kurfirštůw.
- XIII. O odwołání; swobod.
- XIV. O těch / kterýmž jako nehodným Zboží Lennij odňata býwagi.
- XV. O těch kteří se spolu puntují.
- XVI. O Zběhlých Dobywatelích.
- XVII. O odpowídání a wypowídání.
- XVIII. Formule předoznámenij listu.
- XIX. Formule Kurfirštůw plnomocného Listu k Wolem.
- XX. O sgednocení Kurfirštůw / a Práwích gimnázegijých.
- XXI. O Kžádu a Processu mezy Arcybiskupy.
- XXII. O řádu té Processy Swětškých Kurfirštůw / a od kterých Erby a Klénoty nesseny býwagi.
- XXIII. O Benedykcy a Požehnání Arcybiskupůw při Mšsy a při Stole / w přitomnosti Gho saře anebo Krále.
- XXIV. O těch kteříž o bezhrdli Kurffirštůw obmeny slegi. Item / o trestání gich / gegich Potomných / y wssch k jim přináležegijých.
- XXV. O Potomných Swětškých Kurffirštůw.
- XXVI. Kterak Kurffirštowé k Gysarškému Dworu přigetij magi.

- XXVII. O Powinnostech Kurffirsstuw při Cýsař-
ském aneb Královském Dworu.
- XXVIII. O spořádání Stolu při Cýsařském aneb
Královském obecném Dworu.
- XXIX. Gestliže Kurffirsstowé anebo giná Knížata
Lena přigimaji/co dáti maji.
- XXX. O rozličných Jazychých a řečech Knížat.

21 14

314

Zlatá Bulla/

Cýsaře Karla Čtvrtého / na Říjském Sněmě
w Norimberce wyzdwižená/ Léta 1356.

A We gméno Blahoslavené a nerozdilné Trojice
Swaté / Amen.

V Karel toho gména Čtvrtý/ z Bo-
žij milosti Říjský Cýsar / po roffecký časý
rozmnožitel Říjsse/ a Kral Czeský/ wěcy té-
to na wěčnanu památku. Každé Kralow-
stwí/ samo w sobě roztržené a rozdělené spú-
stne: Nebo geho Knjazata učinění gsau Towaryssy Šlodě-
gůw. Šté příčiny Bůh roffenohaucý/ mezy ně wmysyl a
přigiti dopustil Ducha záruratu / aby w swětlosti poslednj/
gažošto w temnostech mačali a tápali / a gegich Swjcný z
místa gegich odstawił: tak aby oslepenj gsauce/ byli wudco-
wé slepých. Ti pak kterj tak w temnostech chodj / wštrkugj
se/ a w slepotě srdcý swých dopausstégj se nepravostj / kteréz
š w rozdělenj takowém obyčegně stáwagj.

Powěz ty Psycho / kterakby byla mohla w Lucyfferowí
panowati/ kdyby byla za pomoc neměla roztržitošti? Po-
wěz ty záwistiwý Diáble/ kterakby byl mohl Adama z Rá-
gs wyhnati/ kdyby ho byl od poslusenstwí neoddělil? Po-
wěz ty

wěz ty Klečistoto / kterakby byla mohla ono slavné Město Trogi wywrátiti / kdyby byla ona krásná Helena s gegim Manželem nerozdwočila? Powěz ty Zněwivosti / kterakby byla mohla Římské Obecné dobré rozptýliti / kdyby byla nenabýdla onoho Pompeja a Julia / skrze roztržitosť a rozdwojení / s zuriwým Mečem k domácí Wálky wedení? A ty také Uenawisti a Uepřízni / Křesťanské Cýsarstwj / kteréz od Boha / nápodobně gaťo Swatá nerozdílná Trogice / Božskýmí dary / Wíry, Uaděge, a Lásky utwrzené / a gehoťo to základ na wšeho Křesťanstwj Říjsy založen gest / náš Kwasau gedowatau / kteraužs gaťoťo had / mezy Swaté Říjsse Katolesti / a mezy neyblíjšj auby / zlořně wykydla / nižby ty / kdyby slaupowé pohnutí a wywráčení byli / celé stawení ku pádu a zahynutí přiwedla. Tak y mezy Swaté Říjsse sedmi Kurffirssty / nimižto gaťo sedmi gasnýmí swětly Swatá Říjsse / w gednotě Ducha sedmifforemného / měslaby oswěcowána býti / mnoho krátě rozdwojení a rozdělení učinila a wwedla gsý.

A gsauce My powinni s Auradu / kteréhož dle Cýsaršké Důstognosti vžíwáme / buaucým nedostatčům a nebezpečenstwj / gestoby z takowého rozdwojení a negednomyslności pogjti a powstati mohla / mezy Kurffirssty (w gegichžs to počtu y My, gaťoťo Kráť Český, býti uznáni gsme) z dwogj přičiny / gať strany Říjsse, tak práwa / kteréz při Wolení a Zlasu dáwání máme / w cestu wěročiti : Protož pro zachowání mezy Kurffirssty gednoswornosti / a wwenení gednomyslného Wolení : Uic méně aby nebezpečenstwj / kterážby z dotčeného proklatého rozdělení a nesrownání pogjti mohla / cesta zamezená byla / při Uassem Dworu w Norimberce / kdež wšyckni Kurffirsstowé / Duchowní y Swětstj / přítomní y giní z Knížat / Hrabat / Swobodných Panůw / Wzácťa

Wzáctných Osob / Rytířůw / a Zemanůw / y z Měst Wyššá-
ných / v velikém počtu / v lām přisědjcý Cýsaršké Stolicy / s
Cýsarškými Infulemi / a ginými Regaliemi / y Korunau do-
zdobenj / s dobrým Vlášim vváženjm / a dospělým rozmyš-
llem / s plnau dokonalau Cýsarškau mocy / dole psané zwlá-
ššeny Wyměrenj gsme vložili / učinili a narjčili / Léta 1356.
Rjmského w Indicti 9. Měsíce Ledna dne 10. Vlášeho
Králowstwj Desátého / a Cýsarštwj Druhého.

W Gleytu Kurffirsštůw / a od koho se státi má.

Artykul 1.

 Znáwáme a ustanowugeme tjmto Cýsarškým po-
ručenjm / kteréz na wěky trwati má / s dobrým
wědomjm a plnosti Vlášj Cýsaršké Mocy / kolis-
krátby a kdykoli toho potřeba wyhledáwala / bu-
daucýho času / anebo žeby se tressilo Wolenj Krále Rjmského
ho za Cýsare / a Kurffirsštům / dle starobylého obyčege / k ta-
kowému Wolenj getiby potřeba nastáwala: Aby tehdaž ges-
den každý z Kurffirsštů / kdyby / a kteréhokoli času / za tau
přjcinau pohledáwán byl / gimé spolu Kurffirsšty / aneb ges-
gich posly / k takowému Wolenj wyslané / skrze Zemi, Pan-
stwj, a Wládarštwj, y pokudž bude mocy, gleytowati / a gimé
k Městu, w němž Wolenj držáno býti má / a zase odtud po-
někud Gleytu propúgčil: pod pokutau křiwopřjsežnictwj / a
pod stracenjm Zlasu / kterýžby on tehdaž při Wolenj miti
měl. My tehdy toho, aneb ty, kterýžby takowého Gleytu
dánj tomu odpornj a zpozdišhledáni byli / takowau poku-
tan hodné býti uznáwáme. K tomu narizugeme a porau-
čjm

čjme wšsem gíným Knížatům / Lena od Swaté Říše ma-
 gjeým/gaťkoliby ti gmenowáni býti mohli/těž Zrabatům/
 Swobodným Panům/Rytjřům/Služebnjčkům/ Vrozeným
 y Nevrozeným/Měšťtanům y Obcyni Měst/Městeček/a gí-
 ných měst Říše : Aby toho času w němžby se to Woleni
 Římského Krále, za budaucyho Cysáře, diti mělo / gedno-
 mu každému z Kurffirsčtůw, pokudžby Gleytu a Průvodu
 od nich, aneb z nich některého žádali / Anebo tjš gegich
 Wyšlanj k takowému Woleni od nich zřizenj/ (gaťž swrchu
 dotčeno gest) škrze Panstwj/a gaťž daleko budau mocy/Bez-
 pečný Pas aneb Průvod dali. Kterjžby paťkoli proti ta-
 kowému Tarženj a Vstanowenj nětco před sebe brátí se po-
 kausseli / ti magj skutečně w pokutu njš položenau vpad-
 nauti: A zagisté wšsecka Knížata a Zrabata / Swobodnj
 Páni/Vrozenj/Rytjři/Služebnjcy/y wšsycm Wysšce Vro-
 zenj / Kterjby o nětco takowého se pousseli ; Magj vpad-
 nauti w pokutu Kriwopříšejnictwj/a štraceni Lena šwého/
 buďto od Swaté Říše/aneb od koho koli šobě propügčené-
 ho ; K tomu y wšseho šwého Panstwj, drženi a žiwnosti/ od
 koho bykoli ge měli : Wšsycni pať Měšťtané a Obce/gestli-
 žeby co takowého protinadepsáným wěcem činiti se pouss-
 sseli/ magj nápodobně za Kriwopříšejnjky držáni; a nic mé-
 ně wšsich Práw, Swobod, Prywilegij, a Obdarowanj, Kter-
 rýchž od Swaté Říše dosáhli/naprešto zbaweni býti/k to-
 mu se wšsejmi Lidmi a Poddanými, y s Statky šwými do
 Říšské Kratby aneb Achtu vpadnauti magj. Gaťož pať
 Ny ge nynj w skutku, y na potom, do konce toho zbawuge-
 me a odcyzugeme. Nadto gedn každý podle mocy šwé/
 bez ohledanj se na Řząd a Práwo / anebo wyhledáwanj w
 tom Wrchnosti / na takowé swobodnj autoť aby učiniti
 mohł / dowolenj se dáwa / a takowému aby se nebylo po-

trebji obáwati gatě pokuty / buď od Swatě Rjisse / neb od něko ho giněho / obzwřáštěně / Byliliby takowj opowázliwj potupnjcy w takowých welikých wěcech přěswědčení / že proti Obecnému dobrému a Swatě Rjisse Důstognosti, a neb Reputacy / a proti swě wřástnj poctiwosti a dobrému gměnu / gakožto wrputnjcy neposlussnj a křiwopřjsežnj ne wěrně a zřostně w tom postupuj.

W tanowugeme a poraučjme nadto wjř / aby wšecřa Města, Městčané a Obce, dotčeným Kurffirsštům, a gedno mu každému z nich, pokudžby toho žádali / též y gegjch Wyšlaným / Proffanty a Potrawy w obecnj ceně a trhu / Ku potřebě gich, y gegjch wyšlaných Lidj / řdyžby za přjčinau tak swěho nastěwagjcyho a přědšewzatěho Wolenj k gměnowanému Městu přjgeti y zas odtud odgeti měli, prodáwal i a prodáwati poručili / newjwagjče w tom žádněho sřforste a obmyslu. Pakřiby křerj proti tomu co činili / ty wznas wáme hodně býti / aby w pokutu wjř psanau, proti Městčánům a Obcym narjzenau, wpadli.

Kterjiby koli z Rnjzat, Zrabat, z Swobodných Panůw, Rytjřůw, Služebnjkůw, Drozených y Wewrozených, Městčánůw, y Obcy Měst, některému z Kurffirsštůw / gestoby k Wolenj Rjmského Krále, anebo odtud zase naspátek táhl / Wepřáctelštým během cestu zastaupil / anebo tagně žaloby na něj přjstrogiti / aneb giněče na ně na samé / a koho koli z gegjch; neb na státečky gegjch autoř wčiniti, a ge hynodrowati vsylowal; buď samé, aneb gegjch wyšlané / buďto žebj Gleytu žádali / aneb gey newzali; Ti a takowj sěwssěmí swymi zloštnými pomocnjky, a towaryssy, w wjř dotčenau pokutu stětečně wpadnauti / a k tomu od Wás do Achtu dáni býti magj / na ten spůsob / Aby geděnkždý w tu pokutu wšpadl / křeraj gšme, gatkž nahore wyměřená stogj, dle hodnosti a

sti a povolání Osob, aby na ně došla, našli.

Gestliby pak některý Kurffiršt s druhým z svých spolu Kurffirštů, nepřátelství měl / a mezy nimi nějaké rozcepre, hněw, wády a newole, aneb jakékoli nedorozumení by bylo: Wšak nedada sobě sam nicim překazyti / geden druhého gleytowati / aneb gegich wyslaná poselství / gáž na hore stogi / powinen a zawazán byti má / pod pokutau křiwopřísežnictwí a stracením swého zřasu / gesttoby gey tehdaž při témž Wolení niiti mohl / gáž oznámeno gest.

Pakliby giná některá Knížata, Hrabata, Swobodní Páni, Rytíři, Služebnjcy, Drození y Uvrození, Měšťané y Obce Měst, s gedním nebo wíce Kurffiršty nějaké newole měli / anebo syce giné roztržitosti, nesgednocení; A Wálkaby mezy njma powstala: Tlic méně wšak předce magj a powinni budau / bezewšj wýmřuwy a obmyslu / Kurffirštům anebo gich Wyslaným / k takowému Wolení nařizeným / y když budau niiti zase odtáhnauti / takowý Gleyt propugčiti; Ačby je chtěli wwarowati pokuty wš wyměrené / w ktesrauž aby ti a takowj, proti tomu čeljcy, tehdaž vpadli, to wznáwáme.

Aby pak tyto wšsecky wěcy, w způsobu nadepsaném, tím pewněgi a stálegi držané byly: Poraučjme a niiti chceme / aby wšsyctni Kurffirštowé a giná Knížata / tolikéž Hrabata, Swobodní Páni, Rytíři, Města a Obce, wšsecky swrchu psané wěcy, swými Reweršy a Přjžahau stwardili / a se skutečně zawázali / že toto poručení bezewšj lsti a obmyslu wykonati a tak se zachowati chtějí. Kterjby pak takowé Reweršy od sebe odwesti / pečowati se chtěli / ti magj w skutečnau pokutu / od nás wedlé přjležitosti a hodnosti Osob / gáž swrchu dotčeno stogi / nařizenau vpadnauti.

Gestliby pak z Kurffirštů anebo z Knížat některý /

gakéhobykoli stavu anebo důstojenství ten byl / gestoby od Swaté Říše Lénu měl; Tolikéz Hrabata, Swobodnj Páni, nebo z Rytjřtwa, aneb gegich Potomecy a Dedicowé / a Summan tdožbykoliv k tatowému nassemu wys ydole pjanému Narizenj a Práwu dožji činiti se specowal / anebo proti tomu nětco činiti vsylowal; Byllyby ten gedem z Kurffirštaw / tehdy magj a budau mocy gúnj spolu Kurffirštawé geho z Towaryštwa swého wyobcowati; A on též zřas su swého při Wolenj y sewssim přjussenstwjn Kurffirštawým zbarowen býti má / a žádného Lénu k drženj / kterézby od Swaté Říše m k přigetj práwa mjeti nemá.

Giné pak Rjše / anebo Drozenj / kterjby proti tomuto nassemu Wstanowenj a Práwu nětco přčini / má rovným spjsohem zbarowen býti Lénu / a w tauž pokutu / gakž swrchu dotčeno gest / dle gedje každé Osoby hodnosti a powolanj / w padnauti.

Gakžkoli pak tomu chceme, a narjdili gsme / aby wsscka Rjškata, Hrabata, Swobodnj Páni, Rytjři, Služebnjcy, Města, a Wbec gegich, gednomu každému Kurffirštu, anebo gegich Wyslany, gakž wys stogj, bezwsscho rozdjlu, k dásnj Gleytu zawázani byli: Nic méně wssak chceme gednomu každému obzrolásteň Gleyt a Pruwodčj / podle položenj Kragůw a Měst, narjditi / gakž dole obssjrněgj doloženo bude. Nebo neyprwé Krále Českého / gakž to Swaté Říše Arcysshka / powinni gsau prowoditi / Arcybiskup Mohutský / Biskupowé Bamberský a Wirpurfský: Purge Hrabata Normberská / tolikéz z Hohenlobe a z Werthaynu; z Bruncku a Hamaw. Též Města Normberk / Rottenburg a Windtsheym.

Potom Arcybiskupa Kolinského / Swaté Říše w Itali j Neywysšsho Arcykancelere / magj Gleytowati Arcybiskup Mohut

Mohutský a Tryerický/ Falckrabě při Keynu / Landkrabě w Hessu. Item Hrabata z Kaceneubogen/ Nassowa/ a Dyc. Item z Eysenburgku, Westerbürgku, Runcle, Limpurgku, a z Falkenssteynu. Item Města/ Weczfflar, Geylnhausen a Frydbergk.

Týmž způsobem/ Arcybiskupa Tryerského/ Swaté Říše w Frankreychu a Královstwj Arelatského Arcykancleře/ magj gleytowati Arcybiskup Mohutský a Falckrabě při Keynu. Item Hrabata z Spanheymu a Weldencu. Též také Rawgkrassowé/ Wildtgrassowé/ Hrabata z Nassaw/ Eysenburgku/ Westerbürgku/ Runcle/ Limpurgku/ Dycze / z Kaceneubogu/ Eppenssteynu/ a z Falkenssteynu. Item Město Mohuč.

Potom Falckrabě při Keynu/ Swaté Říše Arcytruksas/ má gleytowati Arcybiskup Mohutský.

Kníže pak Sascké/ Swaté Říše Maršalka/ má gleytowati Král Český/ Arcybiskupi Mohutský a Magdeburský. Item Biskupowé/ Bambercký a Wirpurský; Margkrabata z Missné/ Landkrabě z Hessu. Opatowé z Sildu a Hyršsffeldu / Purgkrabowé Norumberstj. Item z Hohenlohe/ Werthaymu/ Bruncku/ Hanawu/ a Falkenssteynu. Item Města / Erffurt / Millhaus / Norumberg / Rottenburgk/ a Wintshaym.

A ti wssychni/ nynj gmenowanj/ magj rovným způsobem Margkrabě z Brandenburgku/ Swaté Říše Arcykomornjka k Gleytowánj zavázáni býti.

Chceme pak a narizugeme wcysslowně / Aby gedenkazdy Kurffiršt / Kterýby takowého Gleytu vžiti žádal / tomu každému/ od nichžby takowého Gleytu wyhledáwati chtěl/ to wsse tak časně, též y cestu kterauby geti minil, w známost wwedl/ a takowého Gleytu tak wyhledáwal / aby ti kterj k

tomu gsau zřízení/ a dožadániby byli / k tomu se tím časněgi potřebami zachystali a přihotowili.

Takowé nadepsané Constytuce a nařízení/ z strany Gleyaru/ chceme tomu aby tak wykládáno a gemu rozumjno bylo/ že geden každý wys gmenovaný/ a byt y zegména snad gmenowan nebyl / od něhožby w příčině nadepsané gleytowaní žádáno bylo/ k tomu/ toliko strze grunty a Panstwj swé / a neš gať daleko a pokudž může / pod pokutau swrchu dotčenau má zawázán býti.

Nadto wys ustanowugeme a nařizugeme tolikéz / Aby Arcebiskup Mohustký/ kterýž toho času bude/ gedomu každému z Kurffirsstuw / Duchownjm y Swětšým/ takowé Wolenj, po swých Poslích s otewřenými Listy, předoznamil a w těch Listech takowý Den a Termin weyflorně w psaní položil/ w němžby šaudil/ žeby takowý List gednoho každého Kurffirssta nepoohybně do giti mohl.

Má pak na ten smysl List takowý psán býti / aby od toho dne w Listu vloženého / w těch Měsycých pořad zběhlých wssychni, y geden každý Kurffirsst, do Frankfurtu při Měganu šenagstidali/ a neš swé dostatečné Posly a Legáty k takowému Terminu a místu s Plnomocenstwj a otewřenými Listy s wětšj gednoho každého Pečetj opečetěnými/ k Wolenj Řjmského Krále / a potomně došazenj za Cýsare/ wysflali.

Na gať pak způsob takowý List by se šhotowiti měl / a ktereby neproměnitelné ozdoby držány býti/ Lic méně gať kýmby způsobem a během Kurffirsstowé swé Posly k takowému Wolenj wysflati / a gim týmž Wyslaným Moc a poručení, anebo Plnomocenstwj dátiby měli / nagde še to při to . cy této Rniby weyflorně a wygádřeně šepsané.

Chceme také a poručjme z Nášj Cýsaršké mocy a důstojenstwj

genstwij / aby taková sforma a způsob již napsaný wšudy a po wšech místech držán a zachován byl.

Prisťoliby pak k tomu / žeby jižá správa Arcybiskupstwij Mohutského dostla o Smrti Římského Krále: Tedy narizugeme a poraučime / aby neyméněgi w Měsicy od toho dne / gažžby taková správa učiněna byla / z Swěta toho strz ze časna Smrt Krále odgitj / on Arcybiskup Mohutský / strz otevřený List, wšem wůbec, y gednomu každému z Kurffirstůw o tom oznámil: Pakliby Arcybiskup Mohutský to w známost wwesti zanedbal / a tjm obmesskawal / tehdy nic méně magj Kurffirstowé sami od sebe / byt y k tomu zawolání nebyli / pro dokázání wěrnosti své / kterauž gšau Swaté Říšsy zawázání / potomně w tom času tři Měsícůw / gažž wys doložen o gest w Classem narizenj / do často gmenowaného Města Frankffurtu k Wolenj Římského Krále / a wyzdwojienj geho potom za Cysáře / se šgeti.

Má pak gedentáždy / a powinen bude / aneb gegich Wyškaznj do gmenowaného Města Frankffurtu / toliko we dwaustech Konich k času Wolenj přigetj. Z kteréhožto počtu toliko padesáte Osob / nebo méněgi / wšak nic wjcegi / dobře wyrystowaných a Zbranj opatřených / sšebau do Města bude mocy wžyti.

A který z Kurffirstůw k takowému Wolenj gsa powolan / a w tom wyhledáwan / nagjtiby se nedal / anebo posly s otevřenými Listy / Wětsj Pečetj swau vpečetěny mi / a s plnomocenstwjmi k Wolenj Krále Římského za budaucyho Cysáře newyškaf: Aneb dažliby se nagjti / nebo své posly wyskaw / žeby odtud sim on Kurffirst / nebo geho Wyškaznj / dřiwěgi nežliby dokonáno bylo Wolenj Římského Krále za budaucyho Cysáře / pryč odgel / a ngdto wys žádného plnomocnjka s náležitými ozdobami a přisťussenstwjmi by newyškaf /

nařídil/a za sebou to zanechal: Ten a takový má svůg Zás
a právo/ kteréz k takowemu Wolenj měl/ hned tehdaž strac
titi/a toho zbawen býti.

Poraučjme pak a přikazugeme Měšťanům Frankffurtu
ským/ aby wšech wůbec Kurffirštůw/a gednoho každého z
nich/ od autokůw/a gačehožkoli hyndrowánj/ powstalaliby
něgáká zlá wůle mezy nimi/ y odewšech šunman lidj zlych/
ge y wšech gegich Lidj/ kteréz oni y gednkaždý z nich / s gis
stým swrchu dotčeným počtem 200. Keytharůw / a cožby
gich s sebou do Města často gmenowané° wwedl/wedle přis
lahy/ kterauž za tau přjčinau učiněti magj / wěrně s pilnostj
a opravdowostj hágili, bránili y retowali: Nebo sye gináče
wpadlily w pokutu křiwopřjsežnictwj / a straccnj wšech
Práw, Swobod, Prywilegij, Uadánjy Ubdarowánj/ kter
rážby koli od Swaté Křišse měli: K tomu wys do Achtu
Křišského dániby byli sexssemi Lidmi a Statky; A od to
ho času dánaby byl a gednomu každému moc / Aby swobo
dně/neohlédage se na Práwe / zty a takowě Měšťany/ kter
réz My w takowém spůsobu / a j/ gačož y potomně/ odew
šech gegich Práw, dořonce odcyzugeme / gačoito Žrádce
zpronewěřilé/a Swaté Křišse protivnjky, a odpadlce, wtož
učinil/a na ně se oboril; tak že ti a takowj / kterjžby na ně
wpád učinili/nizádné pokufy od Swaté Křišse/anebo koho
giného/ dořonce obáwati se nemagj.

Nemagj pak/dřjwe gmenowanj Měšťané z Frankffurtu/
po wšech ten čas / pokudž takowý Sgezd trwati / a w
němž Wolenj se diti bude / žádného, gačehožkoli Důstogene
stwj, hodnosti a Stawuby byl, do Města pausstěti / ani k
tomu nižterakž dopausstěti/kromě Kurffirštůw/anebo ges
gich Wyslanych/a plnomocnjkůw dřjw dotčených/ a to ges
dnoho každého z nich wřičitě se dwěma sty Keytharůw.

Treffie

Tresskoliby se pak / žeby po wgetj Kurffirštůw do Města / kdez práwo a Sprawedlnost swau magj / někdo w gmenowaném Městě postizen byl / toho oni Měšťané bez prodlewanj w skutku y hned magj wyhnati / pod pokutami sworchu p'anými / tolikéz z mocy té přisáhy / kterauš Frankffurtstj Měšťané / wedlé tohoto přitonného narizenj / k Swatým činiti magj / gaž wýš wexskowně narizeno gest.

O Wolenj Římského Cýsáře.

Artykul II.

ADyž se pak oni často gmenowanj Kurffirštowé / nebo gegich Wyslani / do Frankffurtu sgedau / magj y hned na druhý den rannjm gytrem / tam w témž Městě w Kostele S^o Bartoloměge / w přitonnosti gich wssch Misy o Swatém Duchu až dokonce spjwati dáti / Aby on Swatý Duch gegich Srdce oswjtil / a Swětlo wssemohaucý mo. é w gegich smysly a Srdce wljiti ráčil / Aby oni geho pomocý a přitonnosti sprawedlného, dobrého a platného Cílowěka / za Římského Krále / a budaucýho Cýsáře / k dobrému spasjtedlnému prospěchu wssého Křesťanstwa wywoliti mohli. A kdyžby takowá Misse wykonána byla / magj wssychni Kurffirštowé / aneb gegich Wyslani a poslowé / k Oltári, na kterémž Misse držána byla, přistaupiti : tu pak Kurffirštowé Duchownj před Ewangelium Swatého Jana Ewangelisty / In principio erat Verbum &c. kteréz před ně předloženo býti má / ruce swé, se wssj uctiwostj a nábožnostj, na swé Prsy wložiti magj : Swětstj pak Kurffirštowé toho gmenowaného Ewangelium rukami swými uctiwě se dotknauti / tolikéz wssychni

čni spolu y s Cieládkau swau tu bez Zbraně přistogjcy/ Arcybiskup pak Mohucký gim sformu přisahy přednesti má/ a spolu s nimi y omi. aneb nepřítomných poslowé gegich, ná podobně spolu s nim přisahu Německým gazykem konati magi na tento způsob/gakž nje poznamenana stogi.

JA N. Arcybiskup Mohucký/Swaté Řiisse po Germanij Arcykancelje a Kurssirsse/ přisahám na Knize Swatého Ewangeliium/ kteráž předemau ležj / že pod taucej a wěrau / gjš gjem Bohu a Swaté Řiissy zawázán / dle neywyššj mé powědomosti, rozumu zdrawého a saudu/s pomocý Bojž chcy woliti Neywyššj Swětškau Wrchnost/gakž to zlawu wšeho Křesťanského Lidu/ to gest/ Řijmského Krále/ k wyzdrowjens za Cysare/ kterýžby k tomu Důstojenstwí a Wyweyssenosti spůsobný, hodný a užitečný byl/ a to wedlé Dystrecy, neywyššj rozššaffnosti, rozumnosti. pod taucej a wěrau, w njš gjem se prohlásyl. A chcy swüg zlaw a Wolenj dáti/ bez ohledánj se na dary, auplatek aneb sliby/ aneb gakžby ty věci gmenowány byti mohli/ a tak ni dopomáheg Bůh a wšyckni S.

Když pak takowá přisaha se wykoná od Kurssirssů/ nebo gegich Wyššáných poselstwí/ dle nadepsané sformy a spůsobu * Tehdy magi k Wolenj přistaupiti/ a dřiwegj z gmenowaného Města Frankffureu pryč neodgjděti/ lečby wětššjho djlu Swěta a Křesťanstwa zlawu / totiž Neywyššj Wrchnost, Řijmský Král / kterýžby budaucně za Cysare prohlássen byti měl, wolen byl. Gestližeby pak s tjm wolenjm prodléwati / a takowé Wolenj w třidcyti dnech zběhlych/ počjeagje od toho dne/ kteréhož gšau přisahu na to učinili newykonalí: Tehdy po wygjetj takowých 30. dnj magi toliko Chléb za pokrm a Wodu za Nápoj mjeti / a žádným spůsobem z Města gmenowaného aby wygjeti nemohli/

lečby

lečby neyprav od nich / anebo wětšjho dílu z nich / Regent a Spráwce / anebo Hlawa Křesťanstwa / gaťž wyš doľ oženo gest / wywolen býť.

Kdyby pak na tom místě oni / anebo wětšj počet z nich / takowau Djobu wolili : Tehdy má to Wolenj za takowé držáno býti / gaťoby od nich odwossech gednomyslně, společně, bezwosseho odporu wywolen býť / a takowému Wolenj aneb šnessenj nemá žádný odporowati. A přitreffiloby se / žeby některý z Kurffirštůw / anebo z Wyjřaných částogmenowaných / něcco se opozdil / nebo w den určity přjeomnj nebyli / pro zaměstknánj negaťa ; a wssakby předce přigeli dřjwe nežliby takowé Wolenj se wykonalo / wznawáme to / že w takowém spůsobu k tomu Wolenj magj připusštěnj býti / gaťo ti kterjž s počátku toho Wolenj přjeomnj byli.

A poněwadž ten / gaťž njše pláno stogj / od starodáwnaneš proměnný a chwalitebný obyčeg wzdycťy gestě až posawád držán a zachowan býť ; ž té přjčiny ustanowugeme a narizugeme / z Nassy Cysářské dořonale mocy / Aby totičto ten / ktes rýžby nadepsaným spůsobem za Krále Řjmského wolen býť / y hned po wykonánj Wolenj / dřjwe nežliby se něččeho giného, w gaťěkoli přjčině, wjmal / anebo z powinnosti / Mocý Swatě Řjše, řjdiť / nebo gaťau spráwu wedľ wssem y gednomu každému z Kurffirštů / Duchownjm y Swětšřym / kterjž za přednj Audy držáni a seznáni budau / wssěčy gegich Prywilegia, Listy, Práwa, Swobody, Obdarowánj, Wladánj, starobylé obyčege a zwyčlosti y důstognosti, a cožby koli giného od Swatě Řjše dořahli / a až do času takowého Wolenj w drženj swobodném měli / a toho wjswali / to aby bez prodlewánj a odporowánj swými Listy a Pečeta mi potworditi / a wssě gjm / gaťž wyš pláno gest / když Cysářšřými Inffulemi korunowan bude / obnowiti powinen býť.

Takové pak potvrzení / má ten / kterýž tak wolený bude /
 gednomu každému Kurffirštu obzvláště / neyprvé gmé-
 nem svým Královským učiniti / a potom Cýsařským tytula-
 lem obnoviti / a přitom ty tyž Kurffiršty wšecťy wúbec
 gednoho každého obzvláště zanechati / a žádným wymys-
 leným způsobem, ani sám překážeti / ani jiným překážku
 činiti nedopuštiti / ale raděgi hágiti / a nad tjm ruku držeti.

Geštlizeby pak tři z Kurffirštůw přítomných, anebo ne-
 přítomných poselstwj gegich, gednoho z počtu sebe Čtwer-
 tého / anebo gegich Towaryšstwa / totiž Kurffiršta přito-
 mného / aneb nepřítomného / za Římského Krále wywoliz-
 li : Seznáváme / že téhož Woleného / byl liby přítomný, a
 nebo w nepřítomnosti geho poselstwj wyslaných / Zlas ge-
 gich má též plnau moc mjeti / a počet těch kterých woli wčtší-
 ho dílu, rovným způsobem kaž ginych Kurffirštůw, pla-
 titi má.

U sedání Arcybiskupů / Mohučského / Kolinského a Tryerského.

Artykul III.

U We Gméno Blahoslawené a nerozdílné Trojice
 Swaté / Amen.

U Karel / toho gména Čtvertý / z Boží milosti
 Římský Cýsař / po wšse časy rozmnožitel Říše /
 a Král Český / na wěčnau památku této wěcy.
 Poněwadž Swaté Římské Říše ozdoba a
 chwála / nic méně Cýsařská sláva a prospěch obecného do-
 brého / škrze Důstogných a Ošwjcených Kurffirštůw ged-
 nošwor-

nosy w nau Wůli / zdržowána býwá / když totiž Oni / gažo-
to wysocý mocnj skaupowé / to Swaté stawenj / rozššaffně,
maudrostj, opravdowau dobrotiwostj a dobromyslnoštj,
zdržugj / s gegichžto pomocý a Důstognoštj Cýsaršká Moc
posýlněna býwá / a čím wjcegi spolu swazkem dobrotiwosti
swazáni a sgednoceni býwagj / tjm wětšj vžitkowé winšso-
waného počoge Křesťanskému Lidu / Bohatě odtud pochá-
zegj. A aby mezy Důstognými Arcybiskupy / Mohutským /
Kolinským a Tryerským / Swaté Říše Kuršfiršty / wšselis
gažé různice, podezřenj / kterézby strany přednosti a hodno-
sti za příčinau gegich sedánj / při Cýsaršském a Králowšském
Dworu / mezy nimi šnad powstati mohli / ty aby buaucými
čáŕy zdwjšeny a přestřženy byli / Oni pak Srđce y myslj po-
řogué vžjwali / a taž o důležitých potřebách Swaté Říše
w gednomyslnoštj Duchu, a w přjmném štálém sebe milo-
wánj, tjm přihodněgi a lépegi wwažowati a raditi se mohli /
wšsemu Křesťanskému Lidu w tom ku potěšsenj skaujice :
Takto z mocnosti a Cýsaršké Důstognoštj s předcházegjčý
radau wššech giných Duchownjch y Swětšých Kuršfir-
štůw / s nimi se šrownáwagjce / w tom se pronáššime / Wštas
nowugeme a těmito zgeronými Šáfony a Práwy, kteráž na
wěčnošť držána býti magj, nařizugeme / a chceme tomu aby
prwé gmenowanj Důstognj Arcybiskupowé : totiž Tryer-
šký práwě proti Cýsarškému obličegj : Mohutský pak w
swém Biskupštwj Zemjch y w giných Němečšých gšá Ar-
cykanclérem / kromě Zemj Kolinského : A naposledy Kolins-
šký w swém Biskupštwj a Panštwj / a we wššj Italij / a w
Šrankreychu / po prawé Kuce Řjmského Krále seděti mo-
hau a magj : Též při wššech obecnjch Swaté Říše se dotý-
řagjčych gednánjch, w Saudech, w přjgmánj Léna / sedánj
š Stosu, w Radách, y w giných přjpadnoštech / a zwlášště

Kdyby gaťa shromáždováni býwala k zwelebeni Důstoge
nosti Cysarsté/ a takowý spůsob sedáni chceme / Aby často
gmenowaných Arcybiskupůw / Kolinského, Tryerského,
Mohuckého / y na Vláměstky gegich/ to se wstahowalo/ tať
a/ y na budaucy časy žádn.: pochybowáni odeud nepocházeli.

Q Kurffirstlich wübec.

Artikel I V.

 Stanowugeme podlé toho a chceme/ kdyžkoli bu
daucně Cysarstky Dwür. gaťo y prwe, držán bude/
aby při gednom každém Sedáni / gať při Rať
dách/ tať při Stole a wssudy ginde / kdez Cysar/
aneb Řijmský Král/ s Kurffirsty sedí ti bude / po prawé
straně Cysare anebo Řijmského Krále neyblhie po Arcy
biskupowi Mohuckým/ anebo Kolinským / kteryž totiz to
ho času/ dle příležitosti Míst a Zemj neb Kragin/ wedlé sobě
daných Prywilegij a Uadáni po prawé straně seděti má/ blíž
Cysare/ seděti má : Český Král/ gaťo i to Korunowaný a Po
mazaný Knjze/ předni : A wedlé něho Šalckrabě při Keynu
druhé místo k seděni měli. Po lewé pať race / neyblíž po
těch/ ktery mezy často gmenowanými Arcybiskupy, tehdaž,
na Lewicy seděti bude / má Knjze Sassté předni místo / a
Margkrabě Brandeburské druhé wedlé něho mjei.

Dále/ kdybykoli se přihodilo / žeby atá Řijse Krále
ngměla/ tehdaž má Arcybiskup Mohucký moc mjei gaťz gj
od starodáwna wěl/ giná Knjzata/ ktera k tomu Woleni při
náležegj/ strze Listy obeslati. Kdyžby pať oni wssyčni/ a
nebo ti/ kteryby chtěli anebo mohli přítomni býti / k určité
mu času takoweho Woleni se sgedati a shromáždj : Tehdy
má často gmenowaný Arcybiskup Mohucký / a ne giný- od
spolu

Spolu Kurffirštůw gednoho každého Hlasý a přimluwy
zbrati/dotazowati se/a zwojdati/dle narizenj kteréš teď ná-
řadowati bude : Teyprwé má podati otázku na Arcybiskup-
pa Tryerského/gemuž prwnj Hlas náležeti má/gaťš Ny to
tak wyšwětlugeme/a žeby gemu posawád náležeti měl / to
gsine wyhledali. Podruhé na Kolinského / gehoť ta čest,
Důstognost a Powinnoš gest/aby Rjžškému Králi Koru-
nu na Hlawu postawil. Potřetj na Krále Čestského/gaťoš
to na toho / kterýš mezy Swětškými Kurffiršty, dle Dú-
stognosti Králowské, Práwo a Sprawedlnost přednj má.
Po čtwrté na Šalckrabě při Reynu. Páté na Knjze Sasšké.
Šesté na Margkrabě Brandeburské.

Po dotazowánj se a shromážděnj Hlasů wšech Kurffir-
štůw tjm pořádkem docčeným / od často gmenowaného
Arcybiskupa Mohutského / Magj giš gmenowanj spolu
Kurffirštowé naproti tomu tázati se/a žádati / aby y on
Arcybiskup Mohutský w swém aumyslu a míněnj se pro-
nest/a Hlas swüg wygeril.

Pocem pak / kdyš Cýsaršký Dwúr šlawně se začne držeti/
má a powinen bude Margkrabě Brandeburské Rjžškému
Cýsari, anebo Králi, Wody a Knčnjka k vmytj ručau po-
dati. Prwnj pak Truňt Král Čestký/kteréhož wšak, pod
Korunau Králowškau, dle Prywilegů swého Králowštwj,
nechečliby toho šám učiniti dobrowolně, podati není zawá-
zán. Šalckrabě má Šjdlana Štul nosyti/a Knjze Sasšké
Aurad Maršalšký wytkonati/tak gaťš to od starodáwna za-
chowáno býwalo.

**O Práwůch a Sprawedlnostech Šalc-
kraběce a Knjzete Sasškého.**

Zlatá Bulka Ulrykul V.

Edyžbykoli pak, gaž nahoře doloženo gest, Swatá Říše Krále neměla : Tehdy má Osvícené Salckrabě při Reynu / Swaté Říše Arcytruksas / na místě Římského Krále / Krag n. při Reynu w Swábich a Francských práwích / dle Kurffirsstské / nebo Salckrabské swobody / Mjštodržjcy / Ucywýššim Regentem, Spráwocým a Gubernátorem Říše býti / a moc mjeti / Saudy držeti / Duchownídobrodinij prezentowati / Dúchody a Platy, a což k zalibenj swoleno býwá, přigjmati / Léna propúgčowati / Přjahu a powinnost, na místě a za přjčinu Swaté Říše, přigjmati / Kteráz wssak potomně strze Římského Krále / Kterýž wolen bude časem swým / obnowena / a genu znomu přjaha a powinnost činěna býti má / Kromě wyměňugjc Knížetcých Manstw / a těch kteréz obyčegně Léna Králowská se gmenugj: Nebo takowých Len w držení wwozowanj neb propúgčenj / toliko samému Cýsaři obzwláštne a ne giněmu zanecháwáme a wybražugeme. Má pak gmenowaněmu Salckraběti tuto wsseliké mēnēnj, zapletenj, zawazowanj Statkůw k Říšsi přináležegjcých / času geho Wládarstw / zgewně a patrně zapowědjno býti.

Tápodobně chceme tomu / aby též Osvícené Říše Sascké / Swaté Říše ArcyMarssalck / takowého práwa wžiti mohł / w těch mjstech a Zemjch / kteréz Sasckých práw wjwagj / rovným we wssem spůsobem / gaž nahoře doloženo gest.

Ačkoli Římský Král / Edyžby časem stiznost na něho činěna byla / před Salckrabětem při Reynu / Swaté Říše Arcytruksasem odpowjdati má / gaž se prawj / že to od starodáwnjch časů půwod swúg wzalo : A wssak Salckrabě takowěs

Kowého Saudu nikdež ginde konati nemá / kromě při Dworu Cýsaršském / kdesž sám Cýsar, anebo Král Římský přítomen bude.

G Porowáný Kurffirštůw s ginými z Voce Knížaty.

Urtýkul VI.

K znáwáme za dobré a ustanowugeme též / kdy a kolikrátkoli budoucně Dwůr Cýsaršský držán bude / aby dřiw gmenowaný Kurffirštowé / Duchoswiny Swětšty / dle wyměřeného rádu a způsobu / gať po Lewé, tať po prawé straně, swá místa bez překážky drželi / a we wsseligatých wěcech a gednánjch / k témuž Dworu přináležejících / gim, aneb gednomu z nich, žádné giné Knize / gaťehoťoli Stawu, Důstognosti, Wyweyssenosti, a hodnosti by ono bylo / w ničemž předčiti a předstihati nemá / buďto w chozenj, seděnj, neb stánj. A obzwláštne / aby Král Czeský / kdyžby takowý Dwůr držán byl / we wsseligatých a w gednom každém gednánj dřiw dotčeném / před gednjm každým giným Králem / gaťehoťoli Důstogenstwí a hodnosti ten týž byl; pokudžby snad tam přigel a přítomen byl / zauplna a neproměnitelně přednost měl.

G Succesi neb Nápadu budoucích Kurffirštůw.

Urtýkul VII.

Kzy těmito nešcislnými mnohými starostmi a pečovánjmi / gimíž nasse mysl a Srdce / přičinau Swatě Říjše šťastného, dobrého a požogného

D.

spůsoba

spůsobu, každodenně zanešena bývá / neyvětšij a neypřed-
něgšij naše péče a starost o to byla; Kterakby mezy Kurffirs-
stcy winšovaná láska, swatá swornost bez přetrže mohla za-
chowána býti / mysl pak a Srdce gegich (gednocené a gedno-
myslné zůstáwalo. Aby tak gegich opatrnostj a rozšassno-
stj nepokognému Swětu tomuto časem swým, tjm drjwegi
a snázegi spomoženo bylo; čímby méněgi newolj, nedorozu-
měnj, a omylůw škodliwých mezy nimi se nacházelo / napro-
ti tomu vprjma láska zdržána a zachowána byla.

Poněwadž pak již wšeligaké mráskoty a nedorozuměnj
pryč odňatá jsau / a gakauby kdo k čemu sprawedliwost měl
swětle, patrně to wyswětleno a wygádřeno gest / tak že wů-
bec wšechněm anobrž wšemu Swětu zgewné a známé / Že
Oswjcená Knížata / totiž Král Český / Salckrabě při Reynu /
Kníže Sascké / a Margkrabě Brandeburscké / dle mocy ge-
gich Králowstwj a Knížetstwj / mezy ginými Kurffirsty /
při Wolenj Řimského Krále za budaucyho Cýsaře / Práwo /
Hlas, a místo spolu s ginými Duchownjmi Kurffirsty ma-
gistréhož Důstogenstwj / a tak prawj a opravdowj Kurffir-
stowé Swaté Říše jsau.

A aby mezy gegich / totižto Swětských Kurffirstůw / Sy-
ny / strany nápadu takowého Práwa, Hlasu a mocy / na bu-
daucy časy žádná přičina k něgakému pohoršsenj a nedorozu-
měnj nepocházela / a tak obecnému dobrému nebezpečnými
odklady a prodlewánjm žádné překážky činěny nebyly. Tak-
owému tedy budaucymu nebezpečenstwj, s Božj pomocj,
abychom spasjtedlně w cestu wtročili / Ustanowugeme a na-
řizugeme s Cýsarcké mocy tjmto přítomným Uařizenjm /
Kterěž na věčné věky držáno býti má / a chceme aby kdyby
některý z Swětských Kurffirstůw z tohoto Swěta skrze
časňau Smrt pogat byl; Tedy Práwo, Hlas a Moc k Wo-
lenj

lenj na geho Prvorozeného řádně spřozeného Syna/gesťli-
 žeby wšak Osoba Swětšká byta. Paťliby y ten umřel/tedy
 opět na geho Prvorozeného Syna / byľliby on také Osoba
 Swětšká/Bezesseho odporu aby připadlo. Pokudžby pať
 takowý Prvorozený bez prawých po Neci Dědicůw / kte-
 řiby Swětstj byli / z tohoto Swěta skrze Smrt odesel :
 Tehdy podle znění a mocy tohoto Cýsaršského Nařizenj a
 Weypowědi/má takowé práwo, hlas a Moc k Woleni na
 neystaršsjo Bratra/pokudžby byl Swětšký, a z prawé Ot-
 cowské Linjeby possel, připadnanti / a přenesseno býti : A
 takowý nápad Naměstestwj Prvorozených Dědiců na
 Kurffirststwj s práwem hlasu a mocy Woleni/po wšecky
 časý zachowan býti má / Wšak s tím wyhrazenjm a spůso-
 bem : Gesťližeby se tressilo / žeby Kurffirst/ aneb geho Pr-
 worozený/anebo Neystaršsji Syn (byľliby Swětšký)umřel/
 a po Neci prawj Swětstj Dědicowé nezletilj po nich zů-
 stali : Tehdy aby neystaršsji Bratr těch Prvorozených po-
 ručníkem a Administrátorem byl / potud ažby Neystaršsji
 mezy nimi Let swých dosšel / kteréz My určitě pokládáme
 18. Let zauplna/k dosažení Kurffirststwj/A po wšecky čas
 sy chceme tjmto Nařizenjm/aby to též držáno a zachowáwa-
 no bylo : Kteryz když k takowým Letům přjgde/má genu
 poručně práwo, hlas a Moc, se wšim k tomu přísluss-
 stwjim zauplna, bezesseho prodléwání, spolu y s Auradem
 odewzdati.

Byľoliby pať z těch Knížestwj některé w Řjssy bez Dě-
 diců/Tehdy má a bude mocy Cýsar / anebo Řjmský Král/
 byľliby toho času/to tak nařiditi a opatriti/gakožto wěc ges-
 mu a Řjssy práwem připadla : Wšak našeho Králow-
 stwj Cieského w takowých přjbězých (zůstawaľoliby pře-
 zdné) Prywilegia, práwa, Sprawedlnosti, strany Woleni

Krále/od Obywatelůw téhož Královstwj/wšdycky wyhra-
 žugeme : gažozto těch kterjś práwo a Moc magj Krále Čes-
 kého woliti/podlé zněnj a gaž w sobě zawjragj Prywilegia
 a starodáwnj Zwyklosti a Obyčege, Ržady, a od dáwnjch
 Let zachowané od Ržimského Cysáře, aneb Krále potvrze-
 né a nadané : Czehož gim y Ny tolikéz tjmto Cysářským
 Narizenjm bez wmenssenj a wgmj zanecháwáme / a neberes-
 me/alebrž, mnohém wjce, nynj y na budaucý časj, wedlé zně-
 nj Prywilegij, aby stále a nepohnuté držáno a zachowáwáno
 bylo/tomu chceme a to narizugeme.

O Swobodě Krále Českého / a Oby- watelůw téhož Královstwj.

Urtylul VIII.

Oněwadž od šlawné paměti Klássjch předkůw
 Ržimských Cysarů a Králůw / Ošwjecným Krá-
 lům Českým / a našjm předkům / y tēmuš Krá-
 2 lowstwj Českému a geho Koruně / takowá ob-
 darowanj dána a propūgčena gšau / kteráž také hned od to-
 ho času/čehož téměř pamět lidská snášeti nemůže, dlouhostj
 časů a let/bezewšseho odpōrowánj a překážek w zwyk a wjz-
 wánj weššo, a štwrzeno gest ; Aby totiž žádně Rnjie, Wy-
 soce Drozený Pán, Rytjř, Služebnjř, w Městě vsědlý, Mě-
 štan, ani žádný z Obywatelůw téhož Královstwj a Zemj
 k němu přináležejjch / přihodiř oliby se co toho takowého/
 gažehořoli šlawu, hodnosti, důstognosti oniby byli / k žád-
 němu obžalowanj/wen z téhož Královstwj Českého/k gi-
 němu práwu, Saudům, kromě před Krále Českého, a k
 Královskému Saudu Dworskému, a před Saudce téhož
 Saudu,

Saudu, na věčné časy, cytování, pohánání ani dohnání nebyli/ani býti nemohli. Z té příčiny My takové gegich Prywilegium, Indult, Obyčej a Nadání obnowugeme a potworzugeme z Nassi Cysaršské a dokonale mocy s dobrým wědomym/ A ustanowugeme tymto Nassim Narizenym a Práwem/ kteréz na wěky moc miji má/ a chceme/ aby w příčinách takowých/ proti tomuto dotčenému Prywilegium čeljcých/ nižaduy z swrchu gmenowaných Osob / byť on byl Knize, Swobodný Pán, Drozený Rytjř, Služebnjř, Obywatel w Městě nebo Městěnin, Sedlák, nebo některá giná Osoba/ gaťi wys štogj/ k žádnému ginému Práwu a Saudu/ kromě k Saudu Králowstwj Českeho; byť bylo o Swětškau nebo Duchownj, aneb o obogj spolu wěc / strany dobywánj dluhůw/ a summau w nižadné rozepři / bylliby cytowan / se nestawěl/ a při giném Práwě odpowjdati powinen nebyl.

Staloliby se pať / žeby za příčinau takowého nestánj/ některá Osoba od někojho při cyzým Práwě/ mimo Saudcůw, Práwa a Saudu Králowstwj Českeho/ gaťéhobyťoli Stawu ten byl/ wedlé Práwa wčiněnj, a Procesu odsauzen a ortelowán byl/ byť byla strany gaťěkoli swrchu dotčené wěcy rozepře/ gaťýmťoli uznánym, Ortelem a Weypowědj odsauzena: Chceme a uznáwáme, z Nassi Cysaršské Důstognosti a plné mocy/ aby takové cytowanj, Poručěnj, Proceš, a Ortele, y s Exekucými y šewššym tym cožby z toho a z gedné každé pře obzwláštěně pogjti/ zběhnauti se / a gednáno býti mohlo/ za neplatné šeznáno a kasšyrowáno bylo/ s tym patrny m dołojenym / že to wedlé nasseho Cysarškeho Edictu na wěčnost držáno a zachowáno býti má/ též že z mocy a důstognosti nassj Cysaršské to narizugeme a ustanowugeme / aby gaťi od starodáwna / tať až posawád w Králowstwj Česke m, w kterémž nic k tomu podobného se netressilo/ pokudž

pamět lidská snáší/wždycky zachovááno bylo/tak y na po-
tomnj časy / žádnému Knížeti, pánu Swobodnému, Vro-
zenému Rytíři, Služebníkú, Měšťtěnínu, Obywateli Měs-
ta anebo Sedláku/ a summay žádnému z Obywatelůw té-
hož Králowstwí/gakéhokoli Stavú, Důstogenstwí a hods-
nosti onby byl/ od žádného Procesu / dokonánj pře anebo
Wypowědj práw a Narízenj Krále Českého/ anebo Saus-
du od něho narízených : Nic méněgi/ ani od gegich Exekacy/
gestližeby proti nim při Králowstwém / anebo před Králem/
anebo geho Saudcůw Sandu/ předsewzata, wedená, držána
a vžiwána byla/aneboby se gesttě státi mohla/ž žádnému giz-
nému práwu ne Appellowali a se nehlásyli : Nebo takowé
Appellacy a Odwołánj staoliby se kterékoli / nemá žádné
mocy mjeti/ A takowj/ kteríž Appelugj / magj w pokutu w-
padnauti stracenj swé pře.

O Zlatě/ Strýbře a giných Rowých.

Artykul IX.

Dhceme a narízugeme tauto nassj Constitucý / aby
to na wěčné časy držáno bylo : a wyswětlužeme
je w tom s dobrowolným Uassim wědomím/ Aby
nassj Potomkové / Králowé Českí wssyčnĳ / y
gedenkajdy z Kurssirsstůw Duchowních y Swětstých bu-
daucých, napotomně, wssěcky Doly Strýbrné a Zlaté, Mo-
lasy, Cýnu, Mědi, Wolowa, Železa, a giných gakýchkoli
Rowůw dobýwánj/ kterézby tam býti mohli / tak y Soly/
kteráz se nacházý/ aneb na budaucý časy nalezenaby býti mo-
hla / wždycky a po wssěcky časy w gmenowaném Králow-
stwí/

stvoj/a w Zemích k němu přináležejících/a pod Mocý zústás
 wagjých: Téz nápodobně y giná nahore gmenowaná Kníž-
 žata/aby w swých Knížetstwjch, Zemích, Panstwjch, a Přis-
 lussenstwjch w pořádném držení toho byli / to též se wssemi
 spravedlnostni / newynmagje do konce odtud ničehéhož/
 tjm způsobem, gažz toho až došawad vžíwali / y potomně
 vžíwati mohli. Mohau také y Židy pod sebau mjeti/
 Cta kteraž předesse mýwali a narizowali zase wyzdwihnau-
 ti/a gich vžíwati/gažz našj předkové Králowé Ciesstj slaw-
 oné Paměti/ y Kurffirštowé sami a gegich předkové až do
 tohoto času/rádným a chwalitebným způsobem to též činili/
 a powědomé gest/že y od starodáwnjch časů/y dlouho trwa-
 lých zvyklostj a obyčegůw/ to tak zachowáwáno bylo.

G Wincy.

Artykul X.

W Arizugeme též dále/ aby Králi Cieskému Succes-
 soru nassemu/kterýžby budaucně býti měl/ gažoz
 to od starodáwnjch časů Nassim předkům Krá-
 lům Cieským slawoné Paměti dowoleno gest/A to
 též w pořádném držení, dle práw dolenásledugjých, bý-
 wało/totiž Zlatau Wincy a Strjbrnau/na wssch místech a
 Rončinách swého Králowstwj/a we wssch Zemích a Kra-
 ginách gemu přislussegjých / poručiliby Král/ a gemuby se
 za dobré widělo/dáti Wincy býti/ aby dowoleno bylo wsse-
 ligakým způsobem a sformau / gažz to w témž Králowstwj
 Cieském/až do tohoto času zachowáwáno bylo. Aby také
 budaucým Králům Cieským Mocý znění tohoto Nasseho
 Cysarského Nariženi a Nladání/od gednoho kazlého Kníže-
 te, Hras

te, Zraběte, Pána, a Kohokolí giného/wsseligaké Kraginy, Města, Twrze, Domy, Dědictwí, vlastní Statky a Panstwj štupowati, dosáhnutí, a w držení wwozowati dovoleno bylo/Wschěby se to stalo z gatýchkoli příčin / buď ctí a darem/anebo zastawuňkem, aneb na základ/a wssak s weyminkau / dle obyčejného wyměření práwa a držení téhož Králowstwj na to učiněného/což se Zradů, Zámků, a dědicných Panstwj dotýče: což se pak Statků Lenních dotýče/ kterésby kaupili a w držení gich byli Králowé Čiesstí / a k Králowstwj Čieskému připogili; tedy aby wedlé starobylých práw Swaté Říše / cožby gj vlastní z Statků těch náleželo / powinni a zawázáni byli to od sebe odwozowati. A chceme aby w toto Klasse Uřízení a Uřádání / Mocý přítomného Klasseho Cýsarského práwa/wssyckni Kurffirstowé/Duchowní y Swětští/gegichž potomkové a prawí Dědicové, týmž způsobem a měrou, gáž doloženo gest, tolikéž do konce pogati byli.

O Swobodách Kurffirstůw.

Urtikul XI.

 Stanowugeme a narizugeme též / Aby žádná Zrabata, Swobodní Páni, Rytíři, Manowé, Swobodnjcy, a Manstwj držitelowé, Měšťané, Služebnjcy, a summau žádný k Arcybiskupstwj Kolinskému, Mohuckému a Tryerskému příslussegjcy / gatéhokoli Stawu, Hodnosti a Poctivosti oniby byli / k žádné žalobě a obwinění/ginam z těch Arcybiskupstwj, Panstwj a Zemí/a gich příslussenstwj/před žádného giného, kromě před Arcybiskupa Kolinského, Mohuckého a Tryerského

ho/ anebo gegich zřízené Rady a Saudce k tomu narízené/ k Saudu neměli a nemohli cytováni, poháněni, a doháněni býti: Gakoz to nacházíme / že y předešlych časů to tak zachovááno bylo.

Gestliby pak kdo proti této Násj Weypowědj / a proti gmenowaným Arcybiskupstwj Tryerškého, Kolinského a Mohuckého Poddaným/ gednomu aneb wjcegi/ k ginému práwu; buď ta rozepře o gakaukoli wěc/ Swětstau neb Duchownj/ aneb o obogj spolu; o dobývání dluhu / neb o giné gakékoli wěcy; z těch dřiw gmenowaných Arcybiskupstwj/ gednu, aneb wjcegi Osob, wen z Kraginy nebo Panstwj, cytował/ poháněl/ Tehdy ta a takowá Osoba nemá se stawěti/ aniž powinna bude odpowjdati.

Takowá pak cytování a Listy hyndrownj/ anebo Procesy práwnj/ buď w přítomnosti neb w nepřítomnosti obžalowaného/ od takowých Cysokragšských Saudcůw/ gakýmkoli spůsobem giž učiněný a uznany/ aneb kterěby se vznati a učiniti mohli/ též y wšseliké Exekucy a dokonání pře / y se wššim tím / cožby z toho a z gednoho každého obzwláštne pogjti/ a předsewzato býti mohlo/ za neplatná, galowá, a za nic wážená, kasjrowaná, mořená, řážená, a w nic obrácená býti magj.

A ustanowugeme tímto Násjim Narízením weyšlowně/ aby žádnému Hraběti, Swobodnému pánu, Drozenému, Swobodníku, Manowi, a Manstwj držiteli, Rytíři, Městianu, Služebníku anebo Sedláku/ a šprostá nižádnému Obywateli k těm Arcybiskupstwj přináležejcímu/ gakéhokoli Stawu, Hodnosti anebo Poctiwostiby byli / od Processu, skonání pře, neb Weypowědj / kterěz na těch Arcybiskupstwjch / nebo na osazeném gegich Saudu zagdau/ a se stanau/ aneb žeby potomně zagjti a se zběhnauti mohli. K zá-

dnému ginému Saudu Apellowati dopustěno nebylo / po
 Rudžkoli při dotčených Arcybiskupstwých práwa vžití se
 přálo stranám.

Narizugeme také / aby takowé ty Appellacy / kteréby se
 proti tomu staly / přigjmané nebyly / gakož teď y nyní ge
 zdwžáme / a za neplatné býti saudjme.

Pokudby se pak komu práwa vžití nedostalo / tomu ne
 může a nemá (y tolikéz ginšjim wšsechném swrchu gmeno
 waným / gjmžby práwa vžití odeprjno bylo) dowoleno a
 dopustěno býti / někam ginam - Promě Dworu Cýsaršského a
 Saudu / buď Nleywýššjho Sudjho neb Saudce / kterýžby
 tehdaž bez prostředkůw při Cýsaršském Dworu byl / aneb při
 Saudu / k přeskýssenj přj sedal / a k žádnému ginému pořá
 němu a zwolenému Saudcy se vstřkati a Apellowati.

Pakliby co proti tomu předšewzato a činěno bylo / to má
 zdwženo a w nic obráceno býti.

A takowého Narizenj / chceme Mocý zřízeného nasscho
 Cýsaršského práwa / aby Oswjcená Salckrabata při Rcynu /
 Anžata Sasšká / Margkrabata Brandeburská / gakožto
 Kurffirštowé Swěstj / s gegich Dědicy, potomky, y pod
 danými, zauplna we wšsem / gakž wýš wyměřeno gest / vžití
 mohli.

G Schromáždění Kurffirštůw. -

Artikul XII.

Wězy rozličnými pracemi a starostmi / gjmž mysl
 a Srdce Nasse / za přčinau Obecného dobrého
 zaměřknáno býwa / Nasse Cýsaršská Důstognost
 seznáwa za potřebnau wěc býti / wšsecku mysl
 swau

svau y myšlení na to oddati / aby Swaté Ržisse Kurffirstowé / o Ržisské a rossenu Swětu pro přšné a spasytedlné dobré k bedlivému uvažování a gednání / částěgi nežli pro wotně obyčeg měli / je scházeli : Kterizto gaťo šakladowé a nepohnutj Slaupowé a Podpůrcowé Swaté Ržisse / čím dálegi gedni od druhých vzdálení gsau / tím wícegi o rosseli gáčých nedostatcích a potřebách / Kterězby w těchto gim powědomých Zemjch pogjti mohli / o nich spolu rozmlauowali a wyprawowali / dobrých a zdrawých radd vžiwagjce / rozumně, rozšassně, vžitečně a spasytedlně na pomoc přispěti mohli.

Z té přičiny gsme přinassem Dworu w Nornberce s Os swjcenými Kurffirsty Swětškými y Duchownjmi / y ginými mi mnohými Knížaty a Pány od Násšj Cysaršké Důstognošti držaném / na předesslé nasse s Kurffirsty rozmlauwání / a s gegich Raddau z strany Obecného dobrého y prospěchu, w přítomnosti wšs dotčených Kurffirstů Duchownjch y Swětšých, nařiditi a ustanowiti / za dobré uznali / Aby časťto gmenowanj Kurffirstowé / na dalšj časj a každoročně we čtyrech Neděljch zběhlých po Weliké Nocy / do některého Swaté Ržisse Města / osobně swůg Sgezd měli : A při takowém Sgezdu a shromáždění y budaucých časů / anebo toho Roku gessťe / swá rozmlauwání / Dwůr a shromáždění w nassem Městě Cysarškem Mohuci / šrze Nás a Kurffirsty nařiditi, držeti, a potom též budaucně k témuž Sgezdu určity den woliti / a Mjsto, kdeby budaucého Roku tak se sgeti mohli, obrati / položiti / a z plnosti Raddy swé wyměřiti mohli : A takowé Násšj Nařizenj / toliko do Násšj a gegich dobré Wůle a zalbenj trwati má : Poťudkoli takowé Nařizenj trwati bude / Chceme ge / kdybykoli k takowému Dworu drženj geli / poťudby spolu zůstáwali / y kdyzby zase

E ů

odgjo

odgizděti měli/ do Classeho Cýsaršského Gleytu a w ochranu
Classj wzyti.

Aby pak takowé gednání strany Obecného dobréh o pro-
spěchu, zrůstu a Pořoge s žádnau daremnj překázkau / aneb
gakým přilissným Dworským prachtem / gakž se to zhusťa
a často přitressfuge/ přetrženo a hyndrowáno býti nemohlo :
Chceme a narizugeme z gednomyslné Wůle /aby toho času/
Kteréhožby se takowý Dwůr neb Shromážděnj drželo / ža-
dné Anjže té mocy nemělo Zody neb Pančety strogití obe-
sně/ale obzwolássenj/ kterézby wssak tehdegssimu gednání na
překážku nebyli/a wssak w mjrnosti.

G Odwolání Swobod.

Artykul XIII.

Kžitom narizugeme a ustanowugeme tímto Cla-
ssim Cýsaršským stálým a nepohnutým Poručes-
ním/ kteréz na wěky trwati má/ Aby wssacka Prys-
wilegia a Listy / kteréz giným Osobám/ gakého-
koli Starou, Kžadu, Důstognosti a Zhodnostiby oni byli/ A
nebo Městům a giných Měšt Obcem / na kterákoli práwa,
Uadání, Swobody, Obyčge, Kžady, a na giné gakékoli wě-
cy/ buďto že gegich wlastnjm hnutjm / nebo ginssim spůso-
bem od Clás a Classich předkůw Křimšských Cýsarůw, aneb
Kralůw / gakýmikoli Slowy propůgčené neb danéby byli/
anebo gessťe od Clás a Classich potomkůw/ a Křimšských Cý-
sarůw a Kralůw propůgčené anebo dané býti mohli/ ty ne-
maj a nemohau Swobodám, Práwům, Kžadům, Uadá-
nj, Důstognosti a Wladarstwj Kurffirsťcůw Swatě Křisse/
ani Swětšým ani Duchownjm / žádnému dořonce w nie-
čemž

čemž na vřmu býti/ni ke škodě a ku překážce služiti / Byt
y to bylo w těch prywilegiích a Listech/ o kterýchkoli Oso-
bách/ a gakehokoli Stawu, Řádu, hodnosti a Wyweyffe-
nosti: Aneb o kterékoli Obcy: To, gakež dřive powědjno
bylo/aby na budaucý čas odwołáno nebylo / ani co w těch
prywilegiích obsaženo gest. Lečby to bylo/žeby o tom/což
ti Listowé w sobě zawjragi/ obzwláštnej weyřlowně zminka
při takowém odwołánj/dle zněnj gich slowo od slowa/se či-
nila: Nebo takowá Prywilegia a Listowé pokudžby Swo-
bodam, Saudu, Práwům, Důstognosti a Wladarřstwj Kur-
ffirstůw k vřmě služila/ to wsse My z Nassi Cýřarřké pl-
nomocnosti/w takowých přiběžých / a pokudžby se tak dale-
ce koho dotýkalo / w dobrým wědomjm Nassim wyzdwihu-
gime, řazýme, mořjme a w nic obracýme/ a aby za wyzdwi-
ženau, Kasýrowanau wěc držáno bylo, tomu chceme.

**O těch / kterýmž gažo nehodným Lěna
odňata býwagj.**

Artikul XIV.

NA mnoha místech se obyčegně to stává/že Man-
owé Lěna a Manřtwej kteréž od Wrchnosti swé do-
řáhli/nečasně slowy, šfortelně a podwodně wypos-
wjdagj/a po wykonánj toho Wrchnost swau wtis-
řugj/za nepřátele y gin se postavugj / a gin gažo odpowj-
dagj/y k nenabytým škodám přivozugj: Takowé pak Lěna
nj neb Manřké Statky/kteréž tak zaumyslne opustili / po-
tom pod zářterau Wogny, nebo nepřátelřtwej, zase w ně se vo-
wozugj/ a sobě ošobugj. Za tau přičinau My těmito Nas-
řjmi Práwy a řakony, kteréž na wěky trwati magj, to nari-

zugeme a poraučime / aby takové wypořádání Lén / za to držána byla gaťoby se nikdy nestalo / a tak žádné mocy a plátnosti aby neměla / lečby to z dobré swobodné wále skutečně sami od sebe učinili / tak žeby Polesi a Wládarstwí takových Lenních Statků / samé té Wrchnosti osobně skutečně přiswolaštněno bylo / a ti kterýchby takové Statky Lenní wypořádali / ni žádného času přičinac takového Statku Lenního pánu a držiteli žádné protimyslnošti a přikorj / buď sami, aneb šrze jiné, učinili / ani gaťau radau neš sšedruňkem k tomu nenapomáhali. Kdoby pak proti tomuto wyměření čeho se takového dočiniš / a buďto na pána / přičinac Statku Lenního / neš y jiné / kterýchby wypořáděl / neš postaupil / aneb y ne wypořáděl / autoť učinil / geť zanepráždnil / škodu činil / radau a skutkem, jiněmu aby to činil, napomáhal : Takový aby y hned toho Statku a Manstwí, Eti a Poctiwosti zbawen byl / a w Cysářském Achtu a Klatsbě zůstawal / a nikdyž těch a takových Manstwí na wěky zase nedošáh / ani gaťý přístup a práwo k nim msti mohš : A nemagj mu znouwu žádným způsobem propůgčená a postaupená býti. Pakliby jim taková Léna postaupena byla / to wedlé práw a řizenj nemá žádné mocy msti.

Waposlady chceme a uznáwáme / že ten a takový / anebo ti wššyčni / kterých dříwe nežliby takový Statek wypořáděl / proti swým Paňám se lštiwě postawowali / a zaumyslana ně autoť činili a šahali / buď žeby předěššo to wypořádání / aneb zanecháno bylo : tedy mocý toho řizenj / má w skutečnau pokutu, wýš položenau, wpadnauti.

O těch kterých se spolu puntugj.

Urtikul XV.

 Adto zamítáme, potupujeme, a za nic pokládáme, s dobrým rozmyslem a vědomím Nassim, ríšská zlořečená, a Swatými Zákony zamezená a potupená, přisáhau se zavazování, schůzky y giné zapověděné Puntování se : Kteréžby se buď w Městě/ nebo kromě Města : neb mezy Městy, a Osobami/ aneb mezy gednau Osobau a Městem/ pod obmyslem a zástěrau přibusnosti / a přigetj k Měšťanstwí / aneb pod gaťaukoli ginau zástěrau a barwau, takowé Conjuraciones a Puntování, Konatiby se mohlo : Též y ríšská spuntování, rocenj se, a summau cokoli k tomu podobného / y také obyčej při těch věcech w zvyk vvedený / (Kterýž raděgi skázau a zhaubau nazýváme) Kteréž až posáwad Města nebo Osoby/ gaťéhoz koli Řádu, Starou a Powinnosti / buďto je sami mezy sebau/ anebo s ginými/ bez swých Panůw/ Kterýmž zavázání a a poddanj gsau, anebo na gegich Gruntech bydlej, dowolenj; nebo bez světlé a patrné weyminky, učinili / aneb buďtaucně učiniti pokusytiby se chtěli : Gaťoz y nepochybné gest/ je takowé spuntování a sobě se zavazování od Nassich Předkůw Zákony a Práwy gegich zapovědjna, složena a wyzdwižena gsau. Wssak wyhraugje takowá Snessenj a Ligy/ Kteráz Knížata a Města y ginj/ pro zachování obecného pokoge w Zemi/ mezy sebau učinili a nařjdi Gatyby pať Saud o tom činěn/ a gaťý weykład tomu dán býti měl/ to my sobě obzwláštěně w mocy své zanecháváme / a tomis chceme/ aby ona w té podstatě, platnosti a Mocy / dožadž bychom za tau přjcinau giná ustanowenj a řád o tom nenářjdili/ zůstáwala. Co se pať obzwláštěně Osob dotýče/ Kteréžby se na dalšj časj buďtaucně / proti zněnj tohoto Nassjeho

šeho Vstanowenij / a starobylým práwům za tau příčinou,
wydaným / gažého puntowanij, spíknutij, a těm podobným
záwazkům dopustiti směl ; Ten má mimo pokutu vstano-
wenu / totiž stracenij své Cti a dobré powěsti / též w tuto
pokutu / Deset Zřícwen Zlata ; Město pak a Obec / genšby
nápodobně téhož se dočinila / proti našemu Zřízenij / w po-
kutu Sta Zřícwen Zlata ; a přitom stracenij wšech swých
Swobod a Prywilegij, vpadnutí / a polowice pokuty pe-
něžité Cysaršké Komore / a druhá polowice Pánu téhož
Gruntu / proti kterému to spuntowanij a shromážděnj vči-
něno bylo / přiwlastněno býti má.

G Zběhlých Obywatelých.

Urtykul XVI.

Nponěwadž též některij Měšťané a Poddanij Knja-
žat / Swobodných a giných Lidj / gažoš o tom
mnohé stěžnosti k nám se donášsegj / Gho náležité
poddanosti opowrhugj / s sebe skládati ano y do-
konce zamjzati směgj / Mezy tím y toho docházegj / že při gi-
ných Městech za Měšťany přigati býwagj a též dosahowa-
li to prwé mnohdy krátě / A wšak předce gessťe na Gruntech
předěslých Paníw / kteréz pod tačowau lšťj opustiti / buďto
obmeyssleli / neť gessťe obmeyssleti mohau ; w Kraginách . w
Městech , w Městečkách a we Wšech bydlegj ; A Měšťských
swobod, k kterýmž se na tačowý spůsob připogili, vžiwagj /
A hágeni a ochraněni býti chtěgj / kterjž w Zemjch Německých
obyčegně (Pfalbürger) totiž Zběhlj Měšťané se gmenugj :
Poněwadž pak žádný swým obmyslem a lšťj sobě napomáha-
ti a se zastjzati nemá ; Ž té příčiny s dobrým wědomjm Nas-
sijm /

šim / dle Cýsařské moci Plnomocenství / též y s Raddau
 wsech Kurssirštůw/Duchowních y Swětických / Ustanos
 wugeme toto přítomné Uřízení / Kteréi wídycky trwati
 má; Aby takowj gmenowanj Měšťané a Poddanij Kterjž s
 swými Pány, gjmž Poddanostj zawázání gsau, pohráwagj/
 w žádném Měště, Mjstě a Kraginách Swacé Říše od to
 ho nyněgšsjo dne budaucně/Kdežby se koli takowau lstj we
 řhali/a za Měšťany přigati byli / aneb přigati býti chtěli/
 gakož posawád toho dostáwali: Žádného práwa a Swobo
 dynaprosto w ničemž wžití nemohli / lečby do takowých
 Měšť osobně se dostali / tu žiwnost swau provozowali, ho
 sponarili, spolu s ginými wprjímě w řádu stáli a bezewsech ob
 myslů neb podwodů obyčegná břemena a Měšťské powinno
 sti podnikali. Gestližeby pak proti tomuto Uřízení Ustanos
 wenj/některj přigati byli/aneb budaucně býti mohli: Takow
 é gich přigimánj zprosta žádné moci mjeti nemá/ti pak, Ke
 řjžby tak přigati byli / gakehobykoli Řádu, Stawu a pos
 wolánj byli: W tom Měště do kteréhožby se dostali/prá
 wa, Swobod nikoli a nižádným způsobem wžití / ani gjmi se
 hágiti aby nemohli. A to nemá k něgakému wbljženj a por
 ussenj těch práw, Swobod, a zachowáwánj Obyčegůw/
 Kterýchžby gak dlouho wjswali, skauziti. Kteréito obyče
 ge a Zwýklosti Ny / co gich koli proti tomuto Uřízení U
 stanowenj odporných gest/ s dobrým Uassim wědomjím od
 woláwáme/tak aby dořonce žádné moci neměli: Co se Knja
 žat a Panůw y giných dotýče/Kterjžby tak od swých sprones
 wěřilých Poddaných opustění byli/aneb býti mohli/ ti swés
 ho práwa nad takowými Osobami, a Statky swých Pod
 daných, Kterjž ge napřed oznámeným způsobem pobjhgj, w
 jiwati aby moc měli/to se gjm tauto nassj dořonassau Njocj
 Cýsařskau w moci zanechává.

Narizugeme též / aby nic méně ti kterizby často gmeno-
wané Měšťany, a cizy poddané, proti tomuto Nassemu
Vstanowenj k sobě přigali / a něco takowého wice se dopu-
stiti směli / aneb giž prwé něco se toho dočinili / Počudby
ty a takowé w Měšycy / po oznámenj tohoto Vstanowenj/
do celsa od sebe nepropustili / Sto Hriwen Kyzýho Zlata,
kolikrátkoliby se toho dopustili, propadli / A takowých Sto
Hriwen Zlata polowicy do Nassi Cysářské Komory / a dru-
hau polowicy Panům těch Lidj, genj přigati a přechowá-
wání byli, bezersseho prodléwánj šoziti powinni byli.

G Odpowjdanj a Wypowjdanj.

Artikul XVII.

Dhceme také aby ti / kterizby budaucně pod zástěrau
slusné a sprawedliwé přičiny / ginym odpowjdati /
a ge na těch místech / kdežby swého obydlj neměli / a
na kterýchžby obyčegně neobýwali / nenadále pod-
škoziti vsylowali / některakž škoditi / Pálenjm, Laupežj a
plundrowánjm, těm ginžby tak odpowj dali a pohrůžky
činili, s poctiwostj nemohli. Poněwadž pať žádnému ge-
ho lest a podwod napomáhati a ge y zastjratinema : Protož
narizugeme tjmto Vstanowenjm / kteréz na wěky trwati
má ; Aby takowá odpowjdanj a wypowjdanj / kterýmžkoli
Panům a Osobám / mezy nimižby s takowými podezřelými
negaké Towaryšstwo, seznámenj, anebo syce poctiwá gaťá-
koli přátelstwj, tau měrau wčinná byla / anebo budaucně
státi se mohla : Od toho času žádné mocy aby neměla / ani
kdy dopustěna byla / pod zástěrau gaťéhožkoli odpowjdanj/
Pálenjm a nenadálým wpádem na někoho připadnutjm / leč
by prwé

by právě takové odpovědění, zauplna tři dny před tím, tomu
 gemuz se odpovídá/wlastnj Osobě geho / a to na tom místě.
 Kdež bydletí obýček mjwá/zgewně a otevřeně w známost v=
 wedeno bylo / tak aby to hodnowěrnými Swědky prokázá=
 no býti mohlo. Kdoby pak gakým giným způsobem něko=
 mu odpowidati / a gakž wyšše doloženo gest/ wpána něho
 učiniti se pokauffel : Ten má strze to poctiwost swau trati=
 ti/rowně gakoby žádného odpowidání se nestalo ; takowý
 aby gako Zrádce/dle wyměření Práw/přísně strestán byl/při
 kterémkoli právě/ to narizugeme.

Zapowídáme také a potupugeme wsselikau a gednukaž=
 dau neporádnau Wálku/potutedlná Nepřátelstwj/Různia=
 ce/a wsseliká nerádná Pálení / škodliwá laupezstwj a plun=
 drowání/nenáležitá a neobýčegná Cla/ Gleyty/ sfedrowání
 a sfacowání/ kteréz pod takowým Gleytem se zběhnauti/a=
 nebo s prinucením státiby se mohla / pod pokutami těmi/
 gakž swatá Řízení wssedky wys dotčené a gednoho každé=
 ho strestati wyměrují.

Forma Listu/powolávání Kurffirštů k Woleni Krále Římského.

Urtyful XVII.

Swícenému, Wyšoce Droženému Knížeti/ Panu
 M. Margkraběti Brandeburskému/Swaté Říje
 šse neywyššjmu Komornjku/nassemu spolu Kurf
 ffirštu/a milému příteli / w známost wám wwo=
 zugeme/že Woleni Krále Římského z důležitých
 a hodných příčin státi se má času tohoto / protož z powina
 nosti nasseho Auradu / k takowému Woleni rádně wás po=
 woláváme / abyšše od gmenowaného dne ič. we třech Mě=
 sícých

šycých pořád zběhlých / buďto sami / anebo škrže wasse Posly a plnomocnjky / gednoho nebo wjcegi s plnau mocy / na místo obyčegné / dle znění swatého na to učiněného Uřízení a Ustanowenij, najeti se dali, přigeli a přítomni byli: s ginými Uassjmi a Wassjmi spolu Kurffirssty o to radu drželi / bedlivě w swatě / a gednomyslně zawjratí napomáhali / co se Wolenj Krále Řijmského dotýče / kterýžby budaucně s pomocí Boží za Cysáře dosázen byl / A tolikéž w témž místě až do wykonánj takowého Wolenj se zdržowati, gednati, skoncowati / gaž w témž swatém Uřízení z bedliwého wvážení to wyměřeno gest / powinni byli: Nebo gináče neohlédajice se na Wassj aneb Wasseho Poselstwí nepřítomnost / My spolu s ginými Kurffirssty / w takowých důležitých příčinách šworchu dotčených / tak gaž též Źřízenj wyměřuge / takowé Wolenj k swému cýli a k skončenj přiwesti minjme.

Forma plnomocného Listu Kurffir- sta / kterýž swé Poselstwí k takowému Wo- lenj wyslati chce.

Artikul XIX.

W 22. z Boží milosti / r. Swaté Říše r. Zná-
mo činjme wšsem wúbec / Poněwadž z důležitých
a hodných příčin Wolenj Řijmského Krále času
nynějšjho předsewzato býti má / Abychom My /
gaž ošto Osoba ta / kteráž o to náležitau bedliwau starost a
péči wěsti má / gažby Důstognost a Sláwa Swaté Říše
zachowána býti / a welikého nebezpečenstwí nenabytých
škod zniknauti mohla: z wprjné Uassj wěrnosti a rozšast-
nosti

nosti tyto Klasse wěrné milé V. V. k nimž obzvláštěnj dů-
 věrnost máme/ge společně/a gednoho každého obzvláštěně/
 cele a dokonále (s tau wssať weymjntau/aby ten za kterýmž
 by Komisy zůstávala / za lepšijho a důstogněgšijho nežli
 druhý držán nebyl/ nýbrž co od gednoho začato/od druhého
 skoncowáno a doplněno býti mohlo, w takowé sřotně a spů-
 sobu/ gáž to neylépegj a neymocněgj od nás státi se mohlo/
 za naše prawé, rádne, plnomocnjky, Zástupce, a obzvláštěnj
 Legáty gšme nařjdi a ustanowili ; Tak aby oni we wšsem
 spolu s ginými Classimi spolu Kurffirssty / Duchownjmi y
 Swětškými/gednati/ Zřasy swé dáwati/přjmluwy swé čini-
 ti/na tom se sřášteti/ a zawjratimohli / což se dotýče Osoby
 hodné a spůsobné/kterážby za Krále Řjmského wolena býs-
 ti měla / Tolikéz na místě našem/a gménem našim/strany
 toho gednánj a Wolenj takowé Osoby spolu s ginými býti/
 gednati/Raddu držeti: Nic méně/na našem místě/našim
 gménem/na takowau Osobu Zřas dáti/ přjmluwu swau vs-
 činiti a swolowati mohli ; Tu tauž Osobu za Řjmského
 Krále sředrowati/na Řjšské Králowstwj woliti : gednu
 každau potřebnau, náležitau a obyčegnau powinnau Přjsa-
 hu gménem a Dussj našj wykonati/ k těm a takowým wšsem
 wěcem a gedné každé obzvláštěně/gednoho aneb wjccgj Zás-
 tupce, Přjtele, za plnomocnjka nařjdiť / a giné wšsecko/ y
 gednu každau wěc činiti a wyřjdiť / kteréz při swrchu psá-
 ných wěcech až do vyplněnj takowých gednánj/ spolu se sře-
 sřenj/wočienj a Wolenj potřebné a platné, wžitečné a wšseli-
 kterak prospěšnéby byli / byť ty a takowé wěcy wšsecky'aneb
 bo gedna každá obzvláštěnj plné mocy wyhledáwali/ Ano-
 brž co takowého wětšijho a obzvláštěnjho se tressilo / gáž
 doloženo gest/cožbychom my sami činiti mohli w přjtomno-
 sti našj/takowého gednánj/Raddy drženj/wyhláštěnj a Bus-

daucýho Wolenj: Připowjáme také a chceme to přigjiti / a' peroně nyní y po wsecky časy držeti / co s'rze nasse plnomoc-
nky a poselstwj / y od těch kterjzby od gednoho z nich / anebo
od druhého w dotčených wěcech / narjzeni byli / anebo býti
mohli / cožby konáno a rjzeno bylo.

G Porownánj a sgednocenj Kurffir- stů / a Práwjch gimnálezegjých.

Artykul XX.

Oněwadě wseckna a gednokaždé Knjzetstwj /
gegichzto přjcinau Swětsstj Kurffirstowé práwo
a hlas při Wolenj Řjmského Krále za budau-
cýho Cýsáře magj / Takowými práwy, Powin-
nostmi, Aurady, a wsema ginými k nim přjssussegjými a ná-
ležegjými sprawedlnostmi / tak spolu gsau spogena / neroz-
djlně sgednocena / že takowé práwo, hlasj, Powinnosti,
Důstognosti, gačo y giné gednomu každému Knjzetstwj přj-
nálezegjý Sprawedlnosti / na žádného giného připadnauti
nemohau / kromě na ty / kterjz takowá Knjzetstwj s Kragis
namí a Zeměmi swými, Manstwjmi, Panstwjmi, a serossení
přjssussegjými, w drženi swém magj: A narjzugeme a w-
stanowugeme tauto Cýsarškau Weypowědj / kteraz na wěky
trwati má / a chceme / aby gedno každé takowé Knjzetstwj /
tjm práwem a hlasem Wolenj / y Powinnostmi / a ginými
wsema hodnostmi / a cožbykoli giného k Důstogestwj, spras-
wedlnosti, a giným připadnostem gegich náleželo serossim
přjssussegjými, tak zůstáwali / na wěčné časy nerozdjlně sges-
dnocena a spogena. Aby Drzitel a Wládar gednoho každého
Knje

Znjzetstwj při pokogném a swobodném držení takowého Práva, Zlasu, Powinnosti, a wssch giných wěcý k tomu přijluffegjých / od gednoho každého za prawého Kurffirssta držán byl / a on sám osobně s ginými Kurffirssty k Wolení a wsseligatým giným gednáním / kteráž strany dobrého prospěchu Swaté Ržisse, hodnosti, a potřeb newyhnutečných, předšewzata budau, wždycky pogat / a bezwssého odporu k tomu připusstěn byl / a tak aby žádná nahore doložená wěc/gedna od druhé / gačošto ty wěcy kteréz nerozdjlné gsau/a býti mají/nebyla nižádného času oddělowána/ buďto žeby se to při Saudu / aneb kromě Saudu dalo / sumnau žádným práwen a Ortelem měněno. aby nebylo. Podlé toho také žádný ten / kterýžby gednomu nebo druhému w teni odporowati chtěl/slyšan býti nemá: Pač liby z omylu se to stalo/ anebo se to přitreffilo / žeby někdo slyšan, Proces práwnj, Ortel učiněn byl / a něco k tomu podobného proti tomuto nassemu Uarženi konáno bylo: To wssé/a coby syce giné z toho a z gedné každé wěcy obzwlássně pogjiti mohlo/má y hned ruffeno, wýzdwiženo býti / a žádné mocy neměti.

O Řádu Processy mezi Kurffirssty.

Artykul XXI.

DOněwadž pač wýš při počátku tohoto Uasseho Uarženi strany zporadání Swčtských Kurffirsstůw/při Radách a Sedání při Stoljch neb Tabuljch/aneb kdyžby Cysářsky Dwůr držán byl / a nebo Kurffirsstowé s Cysárem anebo s Ržimským Králem shromáždění swá měli/dostatečně gsme to opatřili: Srozu měwssé

měroffe pak tomu z správy nám učiněné / žeby prvnějšich
Let a časůw za tau přičinau častokráte různice a hádky po-
cházetí měli / Za šluffné gšine uznali / abychom gšitý rád w ta-
kowé Processy, neb gšitj, mezy nimi nařídili a ustanowili.

Ustanowugeme tehdy a ustanowugeme tjnto Ustanowugeme Cys-
saršským poručením / Kolikrátbykoli se tressilo / žeby při
roz-
máždění Cysare / anebo Římského Krále / a často gmeno-
waných Kurffirsstůw / když totiž to Cysar aneb Král sám os-
sobněby šel / a Cysarškéby Klénoty a Regalia před nim ne-
šeny byly : Tehdaž Arcybiskup Tryerský w rowném gľidu
před Cysarem aneb Králem / a mezy nimi vprostřed teľiko ti
gšiti magj / kterjš Cysaršké Regalia a Klénoty napřed nesau :
Když pak Cysar anebo Král bez takowých Regalij a Klénos-
tů pügde ; Tehdy má Arcybiskup Tryerský též tymž spůso-
bem před Králem neb Cysarem gšiti / tak aby žádný mezy ni-
mi vprostřed nessel. Gšinj pak Arcybiskupowé a Kurffirs-
stowé magj swá místa mġti / dle rozdiľu swých Ğemj a Kra-
gjn / gaťž wyš při Sedání wysvětleno gšest / Tak tġé y při
Processy anebo gšitj každého času to zachowáwáno býti má.

**O Řádu Processy Swětských Kur-
ffirsstůw / a od kterých ty Klénoty neseny býti
magj.**

Artykul XXII.

O se sporádání Swětských Kurffirsstůw strany
Processy dotýče / zwláště kdyžby Cysar, anebo
Římský Král, přítomný byl / a spoluby osobně
ššel / aťkoli zminka wyšse učiněna / a to wysvětle-
no gšest /

no gest/a wssak takto o tom narizugeme: Koli krátebykoli
 Cysarský Dwúr držán byl / a Swetsstj Kurffirssowé s Cys-
 řarem anebo s Rjmským Králem w Procesyby sli / a tres-
 ffiloliby se / zeby Cysarské, anebo Králowsté Klénoty a Zna-
 menjnesseny byly / při gaž ekoli wěcy a gednánjby se to dalo /
 aby tehdaž Knjze Sassté / kterýž Mcč Cysarský anebo Krá-
 lowský nosj / před Cysarem anebo Králem / a tak mezy Cysa-
 řem anebo Králem a Arcybiskupem Tryerským vprostřed ;
 Salckrabě pak / kterýž Jablko Rjmské nese / po prawé ; a
 Margkrabě po lewé straně Knjzete Sasstého giti magj.
 Cjeský pak Král má za Cysarem anebo Králem / bezewssého
 prostředku / tak aby žádný giný mezy nimi nebyl / giti.

G Benedicti a Požehnanj Arcybisku- pūw při Mssy a Stole w přítomnosti Cys- řare.

Artjful XXIII.

Adto wýs / kdyzby se koli tressilo / zeby w přito-
 mnosti Cysare anebo Krále Msse se slaužil a / a Arc-
 ybiskupowé Mohutský, Tryerský a Kolinský, a
 anebo z njch dwa přítomnj byli : Tehdy má při
 Spowědi / kteráz se obyčegně děge před Mssj / tak rovně y
 při přednássenj Ewangelium / kterěz má libáno býti ; pá-
 cem po Agnus Dei nosseno býti / tak y při říkánj Požehnanj
 po Mssy / anebo též y před Stolem / y po poděkowánj po
 Stole / takowý řád mezy nimi držán býti / gaž gsmé pak to s
 gegich Raddau tak narjzili / aby to wsse / a gedna každá wěc
 prwnjho dne / od přednjho Arcybiskupa ; Druhého / od druz-
 hého po něm ; Třetjho / od třetjho se wykonalo. Wyswětku /
 G geme

geme se pať w tom takto / že skrze gednoho, druhého, třetjeho, rozuměti se má / kdýž gedem dějwegj nežli druhý / anebo pozděgj po wěcowán býwá. Aby pať gedem druhého s náležitau uctiwoťi předcházet / a giným, aby podobným spůsobem se ctili / a v wážnořti měli, dobrý příklad na sobě dali / tehdy má ten, na kteréhožby pořádku přišla takowau powinnořť konati / mhaurčeni očíma / a pohnutjm neb skloněni se uctiwým před ginými / k spatřowánj wšeho ponuknauti / a teprwa k wyřizowánj k napřed oznámeným wěcem / a k gedné každé obzwláštne přistoupiti.

O těch kterých o bezhrdlj Kurffirřtůw obmejšlegj. Item / o strestánj gich / gegich potomků / y wšech k nim přináležegjých.

Artikul XXIV.

 Ato niže psaná práwa / o wolenj Krále / aneb Cýřsare Řijmského (Bulli Zlatau wúbec gmenugj) wydana gšau při Dworu / kterých držán byl w Moskuhući od slawné paměti Cýřsare Karla Čitwrtého / Rozumno útele po wšecky časy Swaté Řijše a Krále Českeho / Léta po Narozeni Krysta pána 1356. a publikowaná w přitomnořti wšij Swaté Řijše Kurřirřtů / a w přitomnořti Důřtožného w Bohu Decy. Pana Theodoryka Biskupa Albánského / Swaté Řijmské Cýřkwe Kardynála / a Karla Krále Francského Syna prworozeného / Knížete Normanského a Delřřina w Vienně. Gestližeby kdos Knížaty, Rytjři, anebo s Osobau obecny, něgakého wšlechetného bezbožného spiknutj a zlořtného rocenj / též o bezhrdlj

Sezhrdlj vsylowánj přičina byl / anebo k takowým aukla-
dám se přisáhal zavazoval / a to učinil by za přičinou před-
sezatého Mordu / Důstogných a Ošwicených, neygasnég-
šich Nassich Swaté Říše Kurffirsstůw / Buďto Duchow-
nich nebo Swětšých / anebo gednoho z nich / (nebo oni také
díl nasseho Těla gsau / práwa pak wyměřugj / aby w takow-
ých neschetnostech Wúle za Skutek držána / a podobnau
příšnostj strestána byla) tedy má takowý gako ten, kterýž
Důstognost Cysarškau vrazil, Mečem trestán býti / a wšec-
ken ge^o Statek do nassj Romory připadnauti a přivlastněn
býti. Synům pak geho z obzwláštnej Nassj Cysaršké do-
brotiwosti hrdlo darugeme : (Nebo syce ti kterýž Otcow-
škau pokutau strestániby býti měli / při těch Otcowšké, to
gest dědicné hanebnosti příkladu gest se obáwati) Magj pak
od Materškého a wšech bližšich přátel Dědictwí a Wapas-
du / nebo práwa a Successi wyobcowáni býti / žádného Ršaz-
sttu w ničeniš nevziti / po wšecny časy w chudobě a nauzy zú-
stáwati / a Otcowškau hanebnost a na cti zmaří^ost wždy-
cky nésti / ani k žádné poctiwosti a hodnosti / anobř ani k
přisaze nemagj připuštěni býti : A summau za takowé gniš-
ni býti / kterýž pro swau neyroššij chudobu wšechněm w o-
šklivostiš zúštarwati magj / tak aby gini Smrt za gedinké
potěšenj / a žiwot za pokutu býti musel. Waposledy pos-
raučjme / aby ti tež bezewšij milosti w lehkost a w pohaněnj
vpadli / kterýžby se za takowé před Osobau Nassj primlaw-
wati pokušyli. Gegich pak Dcerkám / kolikby gich koli w
počtu bylo / chceme aby toliko čwrtý díl podílu Materškes
ho / genž šlowe Falcidia / byl Matka porizenj Statečku swé-
ho učinila, neb ne učinila, dosáhly / z kterého ito podílu pro-
střednj wyšiwenj aby toliko měli / a nikoli gniéna dědicného
nápadu nevžjwahi. Nebo takowý Ortel má proti takowým

netak přisný býti/gako proti těm o nichž tu naděgi máme/že
 za příčinou nedostatečnosti svého Rodu/nic před sebe takos
 věho bráti/ani se oč potausseti smjti budau. Wybytj pak
 a propusstěnj z Otcowské moci/gestližeby se kterým Synům
 anebo Dcerám, od těch wýš gmenowaných Osob, dostalo/
 to nemá gini nic platiti/Tými způsobem y Wěna a odwěněs
 njnebo dary na budaucy Manželstwj/těž wšseliké odcyzěnj/
 pokudžby se takowá spráwa učinla / že gšau od toho času/
 když dotčené Osoby neyprwé takowé rocenj a zbauěnj a
 tagná spiknutj Towaryšstwa zlého sobě zarážeti počjnali/s
 obmyslem aneb podle práwa má to wyzdwožěno a w nic
 přiwedeno býti/gakožto wěc nehodná a neplatná. Gegich
 Manželky zagistě kdyžby Wěno své dostanau / w tomby
 shledány byly / že to cožby tak od svých Manželůw pod ty
 tulem darůw a odewzdánj přigali/Djčkám dochowati chtě
 li: Magj wěděti/že to wšsecko tehdaž/kdyžby wjžwánj toho
 odňato bylo/do Nassj Romory obráceno býti má/ gestto gi
 náče dle práwa Djčkámby náleželo. Má tolikěž práwo
 čtortého podjlu/šlowe Falcidia/z takowého statku Dcerám
 toliko a ne Synům nařženo a dáno býti.

Co pak o wýš doložených Osobách a gegich Djčkách nařž
 zeno gest/nápodobně tomu chceme / aby táž zúriwost a přjs
 nost zachowána byla/a dokračowala na ty kteréž gegich ná
 hončj a pomocnjcy byli / aneb o tom wědomost měli/ nápos
 dobně to y na gegich Služebnjky a Djčky wstaženo býti má.

A zagistě / gestližeby někdo z takowých y hned z počátku
 toho předšewzatého rocenj a pozdwožěnj/z lásky pro dosazě
 nj pochwal y roznicen a hmut byl / takowé tegné spiknutj a
 zbauěnj na gewo pronešl / ten má od nás darem y gináč šlá
 wau poctěh býti. Gestližeby se pak kdo k tomu potrebo
 wati dal / wšsak nic méně takowé gestě neznámé rocenj a
 tegné

tegné spiknutíby pronešl ; Tomu to prominuto a pasyrbáno má býti.

Nadto/Narizugeme též/pokudby co takového/proti časťo gmenowaným Kurffirštům Duchovním anebo Swětským/předšewzato bylo / aby takový newážený skutek y po Smrti toho/genžby tjm winen byl/mohl obnowen, připomenut a strestán býti/nápodobně pro takový hanebný skutek/kterymž se vblíženi stalo Důstognosti Kurffirštů/Služebnjcy týchž Panů utrpným právem trestáni býti mají.

Dále také chceme a narizugeme tauto Cýsařskau Weypowědj/aby y po Smrti winného takový hanebný skutek wážen byl / a bykoliby to na mrtvého provedeno / tedy aby gmeno a památka geho w lehkost a w potupu dána byla/ tēm pak kteryžby Držitelé Statku geho byli / ti statkové a by gnu pobrání byli. Než když někdo negatku zlostnau Kaddu před sebe bere/Býwá proto na vlastním Swědomj a Mysli trestán.

Dále/ gestližeby kdo takového hanebného něčeho se dopustil/ Narizugeme / aby ten a takový od žádného zhosťčeni ani za Swobodného propustčeni býti nemohl ; ani aby Dlužnjcy genu nebyli powinni dluby spravedlivé platiti.

W též wěcy narizugeme Laby Služebnjcy pro Pány swěto gest za příčinau takového newáženého, potupného rocenj proti Swětským y Duchovním Kurffirštům/ gažž wys dotčeno gest/utrpným právem přísně strestáni byli / A w mřeč liby kdo takovým způsobem/na té Osobě připomenuté/ tedy mají geho potomkůw Statky zadržány býti/ gestliž se to shledá/že táž Osoba tjm winna byla.

W Potomcích Swětských Kurffirštů.

Zlatá Bulla
 Artikel XXV.

Estližet gest wěc náležitá / aby giná Knížata při svých Důstognostech zůstávali / aby tjm taž Sprawedlnost utworzena / a wěrnj Poddanj w poskogi žiwj byti mohli: Tjm wjcegi weliká a znamenitá Knížetstwj, Panstwj, Důstogentwj, Sláwa a Sprawedlnost Kurffirstůw má neporusseně zachowána býti: Nebo čím wjcegi nebezpečentwj před rukama / tjm wětšich prostředkůw gjmí: by se w cestu wtročiti mohlo, má se wjzwati / aby snad padliliby Slaupowé / wšsecen grunt Stawenj se neoboril.

A protož uznáwáme a nařizujeme tauto wycpovědij / kteráž má na wěky platnost swau mjeti a trwati / aby od tohoto času y na budaucý wěčné čas / takowá znamenitá a wznesšená Knížetstwj / totiž Česká Králowstwj / Salckrabstwj při Keynu / Knížetstwj Sascké / Margkrabstwj Brandeburscké / a gegich Země, Grunty, Manstwj, Léna powinné, Služebnosti, se wšsemi ginými příslussenstwými, odcyzowána, oddělena, ani nižádným způsobem gedna od druhých odtrhowána nebyla: Ale raděgi dokonále gedna při druhých na wěky zůstávala. A Prworozený Syn w nich poslaupně panowal / a genu wšsecko práwo a Wládarstwj swědčiti má / Lečby ten a takowý smyslu a rozumu zdrawé neuzjwal / a sprosta Blázniwý byl / anebo něgaký giný nedostatek na sobě seznaly měl / tak žeby pro tu příčinu nemohl nad Zeměmi a Lidmi Panowati. Kdyžby se takowá wěc přitressila / chceme tomu / aby takowému Nápad a Náměstenstwj zbráněno / a druhému Synu poslaupeno bylo / kterýby w tom Rodu pozůstáwal / anebo giný nejstarší Bratr / neb příbuzný přítel / byž liby wysat powolanj Swětsckého / a z Otcowského po Měci
 Amen

Zmene w pravé Linij dolů zstupující neyblížší / ten aby
místo jeho zastal. Kterýžby také k jiným Bratrům a Se-
strám / dle mílosti genu od Boha propuštěné / a z své dobré
Woli a Otcovské možnosti / vždycky, gaž na Boha bogje-
cyho přinálež, dobrotným se ukazoval: však tak že se ge-
nu přitom wšelika dělení a roztrhování takového Bnje-
žet, twj a přiskussenstwj we wšech příčinach zapowjdagj.

Kterak Kurffirstowé k Cysarškému a neb Královškému Dworu se najiti dají magj.

Urtýful XXVI.

D Terého dne koli Cysaršký aneb Královšký Dwor
držán bude / magj Kurffirstowé Duchovní y
Swětšty okolo gedné hodiny po Poledni k Cy-
sarškému anebo k Královškému Losumentu dají
se najiti / a kdýž Cysar aneb Král se wšsemi Cysarškými ozd-
bami připrawen na Kůň sedne / magj wšlyčnī s ním až na
místo kdesi Stolice neb Trůn Cysaršký připrawen / a to ge-
dent každý w rádu a způsobu swém / gaž wys w T. arženi o
Kžádu procesy Kurffirstůw obširněgi se wyměřuge / geti.
Má také Arcykancelér / w gehoito Kancelari Dwur držán
bude / na Strjbrné Hůlce wšlecky Pečetí a Znamení Listů
Cysarškých a Královských nésti: Swětšty pak Kurffirsto-
wé magj nésti Sceptrum / Křištké Jablko a Meč / gaž o
tom wys dołoieno gest. Má také y hned před Arcybiskup-
pem Tryerškým / kdýž on w swém Orduňku gde / neyprvé
Koruna z Achu / potom Koruna z Medyolánu nessená byti /
a to toliko před Cysarem / Kterýžby giž Cysarškým Inšule-
mi ozd-
mi ozd-
mi ozd-

mi ozdoben byl. Kteréžto Koruny některá jiná Knížata/
gals Cysar dle dobré vůle své naříditi ráci/ nésti mají.

Má také Cysarowa anebo Říjská Královna s svými
ozdobami a rauchem ozdobená a kráslena / hned za Krá-
lem a Cysarem Římským/ y také za Králem Českým/ kte-
rýž w patách bez prostředkůw za Cysarem postupuje / ně-
co opodal za nimi s Komonstwem svým/ od Panstwa we-
líkého / a Francymeru wyprovázena býti až k tomu místu/
kdež Selli má držána býti.

O Auřadech a Powinnostech Kurffir- stů při Cysarštem aneb Králowštem Dworu.

Artikul XXVII.

 Stanowugeme a Narizugeme také/ kdyžkoli Cys-
sar/ anebo Římský Král/ swůg zgerwný aneb ote-
vřený Dwůr držeti bude / při kterémž Kurffir-
stowé své powinnosti wykonáwati mají / aby
mezy nimi tento následující řád zachován byl.

Předně/ když Cysar nebo Král w Cysarštem neb Králow-
štem Magestátě seděti bude/ tehdy Kníže Sasšé má swůg
Auřad na tento spůsob konati ; Před tím stawením, kdež Cys-
saršká aneb Králowšká Stolica gest, má se nasypati hromada
Droša/ tať wysoko/ aby Koní na němž Sasšé Kníže sedě-
ti bude / až do Prů aneb předních Lopatek došahowala/
a má Kníže w rukau míti Strjbrný Sstreicholec / anebo
Zůlku/ a Strjbrnau Mjru/ kterážby wáží a okolo dwanácti
Hjwen Strjbra/ a tať sedě na Koní / z hromady té/ do též
Mjry neyprvé Droša plnau nabrati/ a potom gi Služebnj-
ku/ ktes

Ku/čterý nevděje přistoupj podati / A když se to stane ten Strjbrný S,treicholec do té hromady Dwřj wštrčiti / a odtud pryč geti: Ošatek má to geho Maršsalek / totiž z Pappenhaynu/aneb w nepřítomnosti geho/Dworšký Maršsalek wykonati/ a ten Dwes rozřowati.

Když pak Cysar aneb Král k stolu gde: Magj Duchownj Kurffirštwé/totíž Arcybiskupj s ginými Preláty před stolem státi/a podle řádu, gaž wš wyměřeno gest, Požehnánj před Stolem dáwati a říkati. A když se takové Požehnáni odbude/magj ti Arcybiskupové wššyčnř spolu / kterjž přítomnj budau/kromě dwau anebo gednoho z nich / Cysaršké Pečeti od Dworškého Kanclěre wzyti / a má ten týž w gehož ArcyKanclěřtwj Dwür držán bude/vprostřed/a ginj dwa po každé straně gje/a tak wššyčnř tu žůlku/na niž takové Pečeti Cysaršké neb Králowšké wšjeti budau/ do rukau wzyti/gj nésti/a s náležitau uctiwostí před Cysare aneb Králena Stůl položiti: Cysar pak aneb Král má gin takové Pečeti zase odwesti / a w kterého ArcyKanclěřtwj Dwür držán bude/gaž wš doloženo/ten má Wětšj Pečet tak dlouho až po gjdle bude na hrdle nosyti / Gaž o y potom ažby do swého Lozumentu přišel/a od Cysarškého aneb Králowškého Dworu přeč odgel.

Ta pak žůlka/o niž se zminka učinila/má býti Strjbrná/a dwanačte žřiwen aby wážila / kteréhožto Strjbra cenu gedonkaždý z Kurffirštw třetj díl má zaplatiti. Takowá žůlka spolu s pečeti má potom Cysarškému Dworškému Kanclěti přiwlastněna býti/on pak gi k swému wžictu/gaž se genu neyčepgi libiti bude/má se obrátiti. Když pak ten/na něhož pořádku přišla Wětšj Pečet nosyti/od Cysarškého Dworu zase do swé Hospodyby přigel / tedy gaž doloženo něčoho z swých důwěrných k dotčenému Cysarškému Dworu

Kancléři na Koně zase odeslati má / a takového Koně on dle obyčeje z své dobré vůle / z náklonnosti a lásky / kterauž k Kancléři Dvorskému má / darowati powinen bude.

Potom má Margkrabě Brandeburské na Koně přigetiti / a w rukau njeti dvě Strjbrné Misky s Wodau / kterězby wesse wážilo dwanacte Hriwen Strjbra / a s pěknau Kaudau / a má s Koně dolu sgjeti / a Cýsari anebo Králi Wody k umyti rukau podati.

Salckrabě pak má podobným způsobem na Koně přigetiti / a čtyry Strjbrné Misky s Krměmi w rukau nésti / z nichžby gedna každá tři Hriwony wážila / A když s Koně sejde má ge nésti / a na Stůl před Cýsare aneb před Krále postawiti.

Potomně Král Czeský / gačožto Arcyssenk / má tolikéz na Kůň sednauti / a w rukau nésti Strjbrný Koffljk ze dwanacti Hriwen / přikrytý / Wjnem s Wodau smisseným naplněný / a gačžby s Koně sedl / takový Koffljk Cýsari nebo Králi ku pitj podati.

Gačož gšme pak / že to tak ať posawěd zachowáwáno býwálo / porozuměli : Nařizugeme tedy dále y to / Aby když ti Auradowé Swětškých Kurffirsstů tak wykonáni budau : Tehdy z Falkenssteynu / gačožto Mjsto Komornjk / Kůň a Medenice Margkraběte Brandeburského : Kuchmistr pak z Wertenburku Kůň a Misky Salckraběte : Mjsto pak Mundssenk z Lympurku / Kůň a Koffljk Krále Czeského : potom Marsšalek z Papenhaymu / Kůň, Prut Strjbrný a Mjru Knjzete Sasského / k sobě přigjeti magj : gestližeby wšak při takovém Cýsaršském anebo Králowšském Dworu sami přítomny byli / a gednkaždý swůg Aurad wykonali.

Gestliby pak oni anebo z nich gedn přítomny nebyli / anebo od takového Dworu se vzdalowali : Tehdy magj Cýsaršského aneb Králowšského Dworu každodennj Služebnjcy / na místě

místě nepřítomných / totiž gedentkaždý na místě nepřítomného / s kterýmiž y w změnu y w powinnosti neb Auradu obecnstwj má / a gažž čj powinnost kdo na sobě má / tak y vžitky sobě přivlastniti a schovati bude mocz.

O Spřádání Stolu při Cýsařském aneb Královském otevřeném Dworu.

Artykul XXVIII.

Acto wýš / má Cýsařský anebo Královský Stůl tak spřádán býti / aby nadewšsemiginy Tabulemi a Stoly při Dwore šest noh wýš postawen byl / za kterýmžto Stolem, když takowý slawný Dwur držán bude / toliko sám Cýsař anebo Řijmský Král a žádný giny seděti nemá.

Stolice pať anebo Stůl Cýsařowně anebo Králowně má někde w straně na Palácy přístrogen býti / a to tak aby o tři nohy nižeginežli Cýsařský anebo Královský / a o tři nohy wcyšseginežli Kurffirštůw byl ; kterjžto Kurffirštowé tehdaž swá sedání a Stoly mezy sebou w rovné míře postawené mají mjeti.

Pod Cýsařským seděním má sedm Stolů pro Sedm Duchowních a Swětských Kurffirštůw přístrogeno býti / totiž tři po pravé straně / a tři po lewé / a sedmý hned právě proti Cýsařskému aneb Královskému obličegj / gažž wýš w Artykuli o Sedání a spřádání se Kurffirštůw to swětle a patrně narjzeno a wyměřeno gest / tak že žádný také gažžkoli Starou, Důstognosti a Powolání onby byl / mezy nimi anebo za gegich Stolem seděti nemá.

Nemá také žádnému z často gmenowaných Kurffirštůw

po wykonání jeho Auradu k Stolů gin přistrogenému sed-
nauti dopuštěno býti / pokudby gessce některý spolu Kur-
ffirsse swýg Aurad konati měl: Týbrz kdyz geden anebo ně-
kterj z nich Aurad swýg wykonali / magj k swým Stólům
přistupiti / a tam stoge tak dlanho čekati / až ginj swé Au-
ra wykonagj / a potom wssychni / a geden každý aubrikan
spolekne v swým připraweným Stólům se posaditi.

Vidějme také mnoho patrných zgerých příkladůw
starých předkůw / že od starodávných časů nad pamět lid-
skau, od klassich předkůw wídyčly a bez přetrže to za oby-
čeg se zachowáwa^o / že Wolenj Řjmského Krále za budau-
cyho Cysáře w Měste Frankffurtu / první pat Korunowa-
njw Achu / a první Králowšty Dwůr w Měste Normberce
držáni býli: Z té příčiny tehdy Mly z gístých přjcin / aby ta-
kowý chwálitelný starobylý obyčeg na budaucý čas zachowán
byl / tak a negináč se w tom wysvětugeme ; lečby se to
stalo / žeby často gmenowaným Karffirsseům wssem / anebo
některým z nich / w tom obzwbáffenj překážka se učinila a přis-
trřila.

Vadcowýs / kdyzby některý Kurffirsse / Duchownj neb
Swětšty / pro záslénneho otwárné překážky k Cysářskému
Dworu přigiti nemohl / a wssakby předce swé pošly s pfnau-
mocý galkéhokoli Stawu a Dřstogenštwj wyslal / tedy má
takowý Wyřzny / akkoli namjstě toho kterýz ho poslal, dle
znenj téhoz přimocništwj gnu daného, k wssemu přis-
puštěn býti / a wssak k Stólům / kterýz tomu genz gey poslal
přistrogen gess / sedati nemá.

Vadtonadewššeko / kdyz ty wššeky wěcy / a gedna každá
při Cysářského aneb Králowského Dworu drženj / dle přile-
žitosti času wyrjzené, dokonané a skoncowané budau / tehdy
může Hoffmistr to wššekno stawenj, anebo dřewěnné Lesse-
nj Cys-

ni: Cýsařské nebo Královské / kdež Cýsař aneb Římský Král
s Kurffirsty takový Dwůr držeti bude / a Knížata gaž do
Poženo za příčinu potvzování Lén také seděti budou / jo-
bě co přivlastniti.

**Edyž Kurffirstowé anebo gina Kníža-
ta Léna přigmagj / co tehdaž do Kanceláře
dāti powinni budou.**

Artykul XXIX.

 Arizugeme tímto Cýsařským Poručením / Edyž
Kurffirstowé swá Léna a Regalia od Cýsaře a
nebo Krále přigmagj / aby za tau příčinu něco
dáwati a platiti měli / negsau tím powinni / ani k
tomu zawázání / nebo takové Penize / kteréz se tak odwozu-
gj / těm kterjž w powinnostech gsau náležejj.

Poněwadž pať Kurffirstowé sami wšsecky Cýsařského
Dworu powinnosti předně držj / a při takových Auradech
swé Mjstodržjcy od Římských Cýsařů , Králů , k tomu
přidané a nařizené magj : Bylaby to nefforenná a nespůso-
bná wěc / aby Mjstodržjcy od swých Wyšších pod galkauoli
zásterau a barwau něco žádati měli : Lečby to bylo / žeby
Kurffirstowé sami od sebe z dobré swé swobodné wůle chtē
li něco darowati. Gina pať Knížata Říjská / Duchownj
y Swětšká / Edyžby podobným způsobem někdo z nich Léna
od Římského Cýsaře anebo Krále přigmal / powinen bude
Auradničkům, aneb w powinnostech Cýsařského a Králo-
ského Dworu zůstawagjcým, odwesti 63. Hriwen Strjbra a
geden Wěrdunk : Lečby to bylo / žeby některý z nich obdaro-
wánj, a Cýsařským aneb Královským Vládánj se hágiti
chtěl /

chtěl/a to vřádat: že toho všeho což při takovém přigímání
 ni Léno určeno přázen a osvobozen gest. Má pak výše
 gmenowaných 63. Hřiven a gedna Citwrtka Strjbra / od
 Cýsaršského neb Královského Hoffmistra / tímto způsobem
 rozděleno byti. Nebo předně má 10. Hřiven sám pro sebe
 zanehati. Potom Kanceléri Cýsaršského neb Královského
 Dworu 10. Hřiven: Mistřům, Pjřarům, Koneypistům 3.
 Hřivny/a tomu kterýž pečetil za Wost a Pargamen gednu
 Citwrtku dáti: Však tak/aby on Kanceljř a Pjřar Knjžeti/
 kterýž Léno přigimá/nic wjcegi, kromě, že gest Léno přigal/
 anebo galowé' panowanj wyswědčení dáti / powinen nebyl.
 Rowným způsobem / má šworchu dotčený Hoffmistr z takowých
 peněz Šjěnkowiz Lymburku 10. Hřiven: Ruchmistru
 z Wortenburku 10. Hřiven: A Mistřow Maršalkowiz
 Pappenheyemu 10. Hřiven: A Komornjku z Falkenstaynu
 též 10. Hřiven dáti: Však na ten způsob / pokudžby gedna
 každý z nich při takovém obecném šlawném Dworu sám
 přítomný byl/a Powinnost šwabny wykonáwal. Gináce ne-
 byfliby kdō přítomný / tehdy magj. w Powinnostech zůstá-
 wagjcy při Cýsaršském aneb Královském Dworu / který
 takowé Powinnosti w nepřítomnosti těch zastáwali/gať ož
 pak y gmeno gegich y Powinnost na sobě magj/tedy magj
 také wšitek bráti a přigimati.

Když pak které Knjže na Roni aneb giném Howádku se-
 dě Léno od Cýsare anebo Krále přigimá/ tedy takowý Kůň
 anebo Howádko / gaťébykoli bylo / náležj Weywysšjimu
 Maršalkowi / to gest Knjžeti Sasšému / Byfliby přito-
 mný; Gináce pak geho Mistřow Maršalku z Pappenheyemu;
 Anebyfliby y on přítomný; Cýsaršského anebo Královského
 Dworu Maršalkowi náležeti má.

O rozličných Jazyčných Kurffirštůw.

Artykul XXX.

Oněwadž pak Důstognost Swaté Římské Říše rozličným Náródům / kterj w Nrawich, w žiwotu y w Jazyčných rozdílnj od sebe gsau / Řády, Práva a Žřizenj dáwá : pro zdrženi takowé Žprawy a Regimentu gesti wěc sama w sobě náležitá / a odewssech rozššaffných za sluffnau, sprawedliwau a wžitečnau vsauzena / aby Kurffirštowé / gažžto přednj Slausowé a podpory Swaté Říše / w rozličných Jazyčných a řečech cwičeni byli / tak aby gažžto ti / kterj Cýsařské Důstognosti napomáhati magj bremen a prácy polehčowati / potřebám, štížnostem, nedostatkům lidským wrozumiwati / a gažby jim napomoženo býti mohlo / prácy a starost o to míti / a wěc wšsem wěrně napomáhati hleděti / gsauce k tomu žřizeni a powolání. Tež aby mnohým Náródům a Lidem y Jazykům gegich rozuměli : tak y jim také aby jim rozuměti mohli.

Ž té příčiny nařizugeme / aby Ošwocených Kurffirštůw / totiž Krále Czeskeho / Šaldraběte / Knížete Saskeho / Margkraběte Brandeburskeho Srnové / anebo Šedicowé a Poromcy / poněwadž Jazyku Němeděho / kterjž jim přirozený gest / powědomj gsau / hned z mládj k tomu wedeni byli / aby od sedmi Let při Grammatyce učili se Jazykům / Slowanskému aneb Czeskému a Wlastnému : A wynaučili se jim z mičesti od Boha jim propůgčené do čtrnácti Let : poněwadž to netoliko platné a wžitečné / ale z příčin wyš došžených za wšsocc potřebnau wěc se uznává : Šaudjece to / že takowých Řeči na wěššim díle k žrůstu a prospěchu / Swaté Říše užíwati / a strze ně mnohé platné Řjžské wěcy gednány býti mohau.

Toto pak wššedko aby k doškonání štutečnému přiwedeno býti mohlo takto otom nařizugeme / Aby Rodičowé swobodu měli swé Syny / gesilis žeby gažé měli / aneb swé bližšj Přátely / o kterýchžby šaudili : že po nich na Knížectwi došednau / do těch míst odsýlaci / kdežby těch Jazyků powědomosti nabyti mohli / anebo doma takowé Wčitele, Preceptory a Šlužebný / kterjžby těch Jazyků powědomj byli / jim nařiditi / tak aby w společnem obýwání a s sebau rozmlawání w těch Jazyčných wycwičeni a žmocnění býti mohli.

Konec Platě Bulle.